

Kronika 2022

Charakteristika roku a hlavní události ve městě (zahrnuje i společenské a kulturní akce)

Rok 2022 byl těžký rok. V prvních týdnech jsme se potýkali s nákazou covidu-19. Lidé už přestali počítat, kolikátá je to vlna. Na začátku roku se mnozí nechali naočkovat třetí, posilující dávkou, pak zájem o očkování opadl. Téma koronaviru vystřídal jiné vážné téma. Svět se proměnil. Ráno 24. února zaútočilo Rusko na Ukrajinu a začala válka, která lidem v Evropě změnila život. Také těm v Česku a konkrétně i v Říčanech. Naše město hned v prvních dnech zareagovalo nabídkou pomoci, začaly humanitární sbírky pro lidi na Ukrajině. Brzy i do našeho regionu a města přijížděly především ukrajinské ženy a děti utíkající před válkou. Některé se nastěhovaly ke svým příbuzným – na Říčanskú i v Říčanech jsou totiž usazení Ukrajinci, kteří sem už dřív odešli za prací nebo za studiem, a svým rodinám nyní poskytli zázemí. Od března vznikaly v Říčanech skupiny dětí předškolního a školního věku s cílem adaptovat je v novém prostředí a začít je učit česky, aby mohly od září nastoupit do českých škol.

V souvislosti s válkou na Ukrajině a s přerušением dodávek ruského plynu došlo ke zdražení cen energií. Dolehla na nás také inflace, kterou ekonomové předpovídali, ale v souvislosti s válkou v Evropě nastoupila razantněji. Ceny výrobků i služeb šly od jara rychle nahoru.

Museli jsme se naučit fungovat a normálně žít a radovat se i za těchto okolností, které si dřív málokdo dokázal představit. Pomoc potřebným, to byl jeden z kroků, jak se dobrat psychické rovnováhy. Rozptýlení dodal Říčanským i bohatý sportovní, kulturní a společenský program, který připravovalo město a zdejší organizace. Město žilo – náměstí a ulice zaplnily slavnosti a koncerty, konaly se výstavy, došlo k renovaci rybníka Marvánek a jeho okolí, děti se dočkaly nových prvků na hřištích.

V září proběhly komunální volby. Předcházela jim několikátýdenní předvolební kampaň: město zaplňovaly poutače s předvolebními hesly, kampaň žila na stránkách městského věstníku a na sociálních sítích, občané dostávali letáky do poštovních schránek. Proti politice Klidného města, jehož zástupci už dvanáct let nejvíce ovlivňovali dění v Říčanech, se vymezovala především Změna pro Říčany – STAN. Hlasy příznivců této politické strany s lídrem Zdeňkem Hrabou, právníkem a senátorem, bylo slyšet, vyjadřovali se například na Facebooku města. Občané ale změnu ve směřování města nakonec neodhlasovali, volby opět vyhrálo Klidné město a v říjnu byl starostou Říčan zvolen David Michalička.

Po dvou letech, kdy prožívání adventu a Vánoc ovlivňovala epidemie koronaviru a opatření, která měla zabránit jejímu šíření, jsme zažívali svobodu setkávání a slavení. Masarykovo náměstí zaplnili návštěvníci o sobotních trzích, adventních nedělích a při akci České Vánoce. Bylo plno o vánočních bohoslužbách v říčanském kostele. Atmosféru závěru roku pak ovlivnila blížící se volba prezidenta České republiky. První kolo se konalo ve dnech 13. a 14. ledna 2023.

Leden

Úvodník v městském věstníku patřil stejně jako v minulých letech starostovi. David Michalička pozdravil občany na začátku roku 2022 těmito slovy: „*Všem ze srdce přeji, aby to byl rok plný zdraví, radosti, optimismu, ale také vzájemného respektu a pochopení.*“ Říčanským nastínil, jaké počiny město chystá. Uznal, že některými nepopulárními kroky v minulých měsících mohlo vedení města u některých lidí vzbudit emoce a doplnil: „*Po letech příprav jsme měli odvahu začít problémy řešit, a to často bolí. Jistě se udělaly i chyby. Směr je však správný a já pevně věřím, že se nám tu bude i nadále dobře a společně žít.*“

Bez Rybovky a bez plesů

Zpěváci a muzikanti z Říčan a okolí, kteří po léta nacvičují Českou mši vánoční Jakuba Jana Ryby, původně naplánované koncerty zrušili kvůli nepříznivému vývoji pandemie koronaviru na konci roku 2021. Neodehráli tedy ani avizovaný koncert 9. ledna v říčanském kostele. V lednu se kvůli hygienickým opatřením nekonal žádný ples.

Testy, potvrzení, opatření

Počátek roku byl spojen s povinným testováním na přítomnost koronaviru ve školách a v zaměstnání. Při návštěvě kulturních institucí, sportovišť i restaurací (stále s omezeními kapacity a podobně) bylo potřeba mít platné potvrzení o očkování, event. o prodělání nemoci. Školní třídy zažívaly karantény a s nimi opět online distanční výuku jako v minulém roce, ale také tzv. hybridní výuku. Ta nastoupila, když se mohla část žáků s negativním testem vrátit do školy. Ostatní zůstali doma připojení přes internet.

Úmrtí zpěvačky s krásným hlasem

Uprostřed ledna zasáhla také říčanskou veřejnost zpráva o úmrtí v souvislosti s komplikacemi po prodělání koronaviru. Dne 16. ledna zemřela Hana Horká, sólová zpěvačka folkové skupiny Asonance, někdejší spolupracovnice Lesního klubu Pramínek ve Světicích. Podle vyjádření jejího syna v médiích Hana Horká odmítala očkování a záměrně se nechala nakazit, aby jí potvrzení o prodělání nemoci umožnilo vstup do společnosti. Zejména na sociálních sítích se zpěvaččin odchod stal diskutovaným tématem. Plánovaný únorový koncert Asonance v KC Labuť se tak neuskutečnil.

Mírná zima

Lednová zima byla mírná, s denními teplotami většinou lehce nad nulou a s minimem smíšených přeháněk. Noční teploty neklesly dlouhodobě pod minus pět stupňů. Za zimními sporty tak museli Říčanstí výše do hor. V okolních obcích s vyšší nadmořskou výškou sněhová pokrývka udělala na pár dní radost dětem – sáňkování a hry ve sněhu si užily například děti ve Světicích nebo v Mnichovicích.

Únor

Na tento únor budeme vzpomínat jako na šedivý, deštivý měsíc (i když slunce se ke konci měsíce už ukazovalo), bez sněhu, se špatnými zprávami. Zpestřily ho jarní prázdniny v týdnu od 7. února, ve kterém školáci a studenti vyjeli s rodiči za čerstvým vzduchem a za zimními sporty.

Referendum

Referendum o parkovacích zónách se konalo v úterý 15. února 2022 od 14 do 22 hodin. Otázka referenda zněla takto: „*Souhlasíte s tím, aby město Říčany (resp. jeho orgány) činilo v samostatné působnosti bez zbytečného odkladu takové kroky, které budou působit na orgány města v přenesené působnosti a budou směřovat ke zrušení dopravních regulací zavedených v rámci projektu Parkuj dobře v Říčanech?*“ Referendum ale bylo neplatné, hlasování se zúčastnilo 2 347 občanů z celkového počtu 11 701 zapsaných oprávněných osob, což je 20,06 %. Aby referendum mohlo být prohlášeno za platné, je podle zákona potřeba 35% účast. Platných hlasů bylo celkem 2 319 (z toho 2 172 ANO a 147 NE). Více v části kroniky Politický a veřejný život města.

V městské galerii vystavoval Otto Placht

Vernisáž výstavy „Zahrada zasvěcení“ českého výtvarníka se konala na Staré radnici 17. února, zpestřil ji koncert britského písničkáře a skladatele Jamese Harriese. Komentované prohlídky s autorem se mohli zájemci zúčastnit 23. února, výstava byla k vidění do 19. března. Otto Placht se v mládí věnoval expresionistické malbě. V devadesátých letech se vydal do peruánského města Pucallpa a od té doby je jeho tvorba silně ovlivněna výtvarným projevem domorodých obyvatel džungle a exotickým prostředím amazonského pralesa.

Odešla Eržika Gärtnerová

Dne 22. února zemřela po dlouhé těžké nemoci ve věku šedesáti let Eržika Gärtnerová, cvičitelka oddílu rodičů a dětí, trenérka dětských atletů a cvičitelka jógy v místní sokolské jednotě. Přespolní běh kolem Olivovny, který sokolové pořádali o dva měsíce později, 24. dubna, byl památkou této energické a laskavé ženy věnován a proběhl jako její memoriál.

Začátek války na Ukrajině

Ráno 24. února začal ruský útok na Ukrajinu. Jak jsme se postupně dozvídali z médií, ruská vojska vstoupila na území Ukrajiny z Ruska, Krymu a Běloruska, k bojové operaci se připojili také Ruskem podporovaní ozbrojení separatisté z Doněcké a Luhanské oblasti. První úder vedl útočník proti ukrajinské vojenské infrastruktuře, vojenským letištím, zařízením protivzdušné obrany a dalším strategickým cílům. Pozemní jednotky postupně pronikaly dále do vnitrozemí za účelem obléhání a dobývání klíčových měst včetně samotného Kyjeva. I když situace už byla několik týdnů vážná a o válečném konfliktu se spekulovalo, byli jsme v šoku. Válka v Evropě na prvních stránkách novin!

Říčany pomáhají

Bylo jasné, že na Ukrajině jsou miliony lidí v ohrožení života a v nouzi. Město Říčany okamžitě zareagovalo a přidalo se k městům a organizacím, které začaly s pomocí. Už v neděli 27. února odpoledne se v obřadní síni Staré radnice konala materiální sbírka pro potřebné na Ukrajině. Po předchozí dohodě města Říčany se samosprávou v Užhorodské oblasti mohli lidé darovat to, co bylo na začátku války nejvíc potřeba: spacáky, karimatky, deky, hygienické potřeby a základní oblečení, trvanlivé potraviny, jednorázové nádoby, termosky a nádoby na převážení jídla, také léky, obvazy a celé lékárničky, elektrocentrály na benzín, elektrické přímotopy, powerbanky, nabíječky, rozdvojky... Lidé nosili věci už před zahájením (oficiální začátek byl ve 14 hodin) a brzy byla plná obřadní síň. I když organizátoři přes sociální sítě vyhlásili stop stav, Řičaňané přinášeli věci až do 20 hodin a zaplnili i chodbu radnice. Sbírkou se konaly i v dalších týdnech, a to vždy v neděli. Místem sběru se po obřadní síni stala farní stodola. Sbírkou zorganizovaly i některé školy.

Odešel Bohumil Průcha

V neděli 27. února zemřel po náhlé nemoci emeritní ředitel ZUŠ Bohumil Průcha. Uměleckou školu v Říčanech vedl v letech 1986–2007. Několik let pak ještě vyučoval hru na dechové nástroje.

Březen

První jarní měsíc byl ve znamení pomoci Ukrajině. Říčánští občané se zapojovali do sbírek humanitární pomoci, která mířila na Ukrajinu, a také začali pomáhat uprchlíkům, kteří přišli do Říčan. Do konce března jich bylo více než 400, zejména žen a dětí. Zvykali jsme si na to, že ukrajinština zní v obchodech, v ulicích, ve školách... Více k tématu v části Politický a veřejný život města. V sobotu 19. března se na Masarykovo náměstí po zimní přestávce opět vrátily Farmářské trhy.

Pomoc zamířila na Ukrajinu

V úterý 1. března vyrazilo z Říčan na Ukrajinu šest plně naložených dodávek s materiální pomocí. S konvojem jel i starosta David Michalička. Na místě domluvil spolupráci se starostkou regionu

poblíž Užhorodu. V dalších týdnech směřovala pomoc z Říčan do konkrétních míst za konkrétními lidmi.

Říčanský masopust

V sobotu 5. března odpoledne mohli návštěvníci Masarykova náměstí zažívat masopustní veselí. Průvod organizovaný divadlem Kvelb vyšel od radnice, kde Laufr, vůdčí masopustní postava, získal klíč od města, a pokračovalo se kolem fary k hradu, kde dostali účastníci tradiční koblihy. Na náměstí hrála Malá kapela V. Kettnera staročeské písničky, děti soutěžily o nejlepší masku, k dispozici byly vepřové hody i jiné občerstvení, pilo se pivo z Říčanského pivovaru.

Zemřel František Znamenáček

Dne 6. března skončila životní pouť Františka Znamenáčka, dlouholetého předsedy místního Klubu českých turistů, držitele čestného odznaku Vojty Náprstka. Patřil k říčanskému skautskému hnutí – zapojil se do budování skautské klubovny v roce 1969 a pomáhal s obnovou činnosti střediska Lípa po roce 1989.

Koncert pro Ukrajinu

Dne 19. března se v KC Labuť konal benefiční koncert pro Ukrajinu, který zorganizovalo Žákovské zastupitelstvo. Vystoupili na něm Sax and Rhythm Junior, Radek Břicháč a Samba Band, Troufalost, Pěvecký sbor Gymnázia Říčany a další. Na dobrovolném vstupném se vybralo přes 43 034 tisíc korun (zajímavé je, že částka se čte stejně zprava i zleva). Výtěžek putoval na konto organizace Člověk v tísni – SOS Ukrajina. S nápadem zorganizovat koncert přišli sami studenti a také se podíleli na přípravě, včetně vytvoření plakátu.

Výstava Michala Novotného

Výstava nazvaná „Horní okraj“ se otevřela 23. března. Trvala do 24. dubna, komentovaná prohlídka s autorem se konala 30. března. Hlavním tématem Michala Novotného, který maluje obrazy a tvoří sochy, je prostor a příběh. Ten je vystaven v otevřeném prostoru přírody. Výtvarník rozehrává své snové až fantasmagorické výjevy. Zvířata, rostliny, lidé nebo předměty se v jeho obrazech mění, nejen hmotně, ale i ve svém chování.

Vítání občáňků

Slavnostní přivítání dětí ve městě, které je jejich domovem, se po vynucené pauze z důvodu epidemie vrátilo na konci března.

Duben

Studené jaro mělo svůj půvab. První stromy kvetly dlouho, neodkvetly jako v některých předchozích letech během pár dní. A kvetly postupně, ne všechny najednou. Popořadě meruňky, třešně, jabloně... Při meruňkách ale přišlo ochlazení a některé náchylnější druhy pomrzly. To se v létě odrazilo na úrodě. Zato třešně pak bylo hodně.

Městský ples

V sobotu 2. dubna se v KC Labuť konal 10. reprezentační ples města Říčany. K tanci a poslechu hráli Červení Panteři a Flamingo, večerem provázela moderátorka Ema Klementová a jako host vystoupila zpěvačka Monika Absolonová. Mezi účinkujícími byli také tanečníci z TS DANCE EB, TK Fuego a TŠ Twist. Nechyběla bohatá tombola.

Humanitární pomoc ve farní stodole

Od pondělí 4. dubna byla každý všední den mezi 9. a 17. hodinou otevřena farní zahrada nedaleko kostela sv. Petra a Pavla. Sem, do farní stodoly, mohli lidé z Říčan i okolí přinést humanitární pomoc pro uprchlíky z Ukrajiny. Ti si pak mohli ve stejných časech přijít pro potřebné věci nebo potraviny. Nedělní termín pravidelné sbírky zůstával dál. V květnu se sklad humanitární pomoci přestěhoval na novou adresu.

Setkání s Ukrajinci

Dne 6. dubna se v KC Labuť konalo setkání s Ukrajinci, kteří v Říčanech a v okolních obcích našli útočiště před válkou. Přišla asi stovka zájemců, převážně maminky s dětmi. Mohly zde získat informace o vzdělávání dětí, humanitární pomoci, sociální pomoci a volnočasových aktivitách.

Setkání připravila koordinátorka pro pomoc Ukrajině v Říčanech Miroslava Kučerová. O překlad se postarala Nataliya Medynská, která na Říčansku bydlí už několik let. Město pro uprchlíky připravilo informační brožuru v ukrajinštině.

Zdobení kraslic v muzeu

Setkání českých a ukrajinských žen proběhlo v místním muzeu na Květnou neděli 10. dubna. Zdobení kraslic voskovou technikou zájemkyně učila Jana Slámová, učitelka na 2. ZŠ Bezručova Říčany. Ukrajinské ženy a dívky ubytované nyní v Říčanech a okolních obcích se dostavily v hojném počtu a s chutí se zapojily do tvoření.

Velikonoce

Na Bílou sobotu 16. dubna ve 20 hodin se u kostela sv. Petra a Pavla sešli věřící, aby si vyslechli úvodní slova vigilie Zmrtvýchvstání Páně a se zapálenými svíčkami vstoupili do kostela. Zapálit velikonoční svíci (paškál) od hořící hranice před kostelem ale tentokrát nebylo ve větrném počasí snadné. O těchto Velikonocích se lidé při bohoslužbách modlili i za válkou zkoušenou Ukrajinu a za ukončení války.

Den Země

Akci „Lesem za zvířaty – Den Země 2022“ pořádalo Muzeum Říčany ve spolupráci s Ekocentrem Říčany, Českou společností ornitologickou, Českou společností pro ochranu netopýrů, restaurací Jureček a dalšími spoluorganizátory v neděli 24. dubna. Rodiny s dětmi se mohly lesem u Říčan vydat ze tří míst a na trase mikroskopovat, zkoumat, tvořit a hrát si. Akci nepřálo počasí, velkou část odpoledne vydatně pršelo, ale i tak zavítalo na oslavy Dne Země přes sto odvážných návštěvníků. Velký zájem byl o stanoviště s handicapovanými netopýry v lese za Olivovnou.

Manželé Hudečkoví vystavovali v Říčanech

Výstava uměleckého páru Olgy a Miroslava Hudečkových se v sálech Staré radnice otevřela 29. dubna. Výstava byla několikrát odložena kvůli koronaviru, o to víc se příznivci umělců na vernisáži těšili. Koncertní sál zaplnili do posledního místa a spoluprožívali s Hudečkovými radost a dojetí. Expozice CARPE DIEM přinesla průřez celoživotní tvorbou sochařů-keramiků. Šlo o jejich 35. a poslední společnou výstavu, jak na vernisáži zdůraznili. V publiku byli přátelé z Čech, Moravy i Slovenska. Vystoupili Václav Hudeček (housle), Lukáš Klánský (klavír), Martina Hudečková (recitace), o tvorbě manželů promluvil František Novotný. Mnoho lidí se s Hudečkovými přišlo osobně pozdravit a popovídat si s nimi, manželé dostali mnoho květin, které zaplnily sál. Výstava trvala do 15. června.

Dar Olgy Hudečkové městu Říčany

Součástí městského prostoru v Říčanech jsou portréty Tomáše Garrigue Masaryka a Jana Amose Komenského od Miroslava Hudečka. V kostele sv. Petra a Pavla je nedaleko kazatelny umístěna jeho Pieta zobrazující Ježíše po sejmutí z kříže s matkou Marií. Nadživotní imaginární portrét učitele národů věnoval Miroslav Hudeček městu Říčany na začátku tisíciletí k 50. výročí založení zdejšího gymnázia. Odhalení portrétu prvního československého prezidenta se konalo 28. října 2002. (Na začátku roku 2022 kamenosochař Bohumil Pánek a kovář Viktor Židlický zhotovili důstojný držák na výzdobu k pomníku.) Téměř po dvaceti letech k těmto dílům přibylo další. Na jaře 2022 věnovala Olga Hudečková městu Říčany ze své tvorby glazovaný keramický solitér „Květ“. Byl instalován před radnicí ve stejném prostoru jako portrét TGM.

Květen

Výročí konce druhé světové války a připomenutí těch, kteří tenkrát za naši zemi položili život, jsme prožívali niterněji než dřív. Za současné mezinárodní situace jsme si uvědomovali, jak vzácný je mír a svoboda.

Májové slavnosti

Oslava jara se konala na Lázeňské louce v sobotu 7. května odpoledne. Děti si užily bohatý program, dospělí jarmark s tradičními výrobky. Vystoupily skupiny Malina Brothers, JazzM

a Pavlína Jíšová. Zazpíval také pěvecký sbor ZUŠ Říčany NaLaděno. Proběhla soutěž o nejlepší říčanský májový koláč. Vítězným moučníkem se stal rebarborový koláč od Alžběty Mackové.

Připomínka 8. května 1945

Pietní akt u příležitosti výročí konce druhé světové války se konal v neděli 8. května v 17 hodin u pomníku padlých u Staré radnice na Masarykově náměstí. Věvec k pomníku položili starosta David Michalička a místostarosta Pavel Matoška, českou hymnu zazpívala operní pěvkyně Miroslava Časarová.

Centrum humanitární pomoci na nové adrese

Sklad a výdejní místo humanitární pomoci v jednom se z říčanské fary přestěhovaly na adresu Na Obci 2049. Od 10. května byla provozní doba nového centra od pondělí do pátku od 9 do 16 hodin.

Do práce na kole

Říčany se opět po roce připojily k celostátní výzvě Do práce na kole, která trvala po celý květen. Pracovní kolektivy jezdily na kole nebo na koloběžce, chodily pěšky, event. jezdily hromadnou dopravou. Cílem bylo nechat doma auto, nasbírat co nejméně kilometrů, pravidelně se hýbat. Do tohoto ročníku se zapojilo historicky nejvíce soutěžících, 141. Soutěžili v 47 týmech. Tři týmy měly 100% pravidelnost, osm týmů pravidelnost nad 90 %. Všichni soutěžící dohromady urazili během květnových pracovních dní 23 060,95 km. Podle informací organizátorů největší borec za květen najel na kole 1095,7 km. Zakončení akce proběhlo v červnu v Zóně svobody pod říčanským nádražím.

Trampolína na Strašínské

V polovině května se na hřišti ve Strašínské ulici objevila nová nafukovací trampolína – vítaný prvek pro děti a teenagery. Začaly ji využívat i adaptační skupiny ukrajinských školáků, které od března v Říčanech fungovaly. Více v pasáži Politický a veřejný život města.

Busking Art & Food Festival

Květnový program zpestřil v sobotu 21. května Busking Art & Food Festival. Na Masarykově náměstí mohli zájemci ochutnávat dobré jídlo a pití, v přilehlých zahradách a dvorech byly připraveny umělecké zážitky. Otevřen byl také geopark, v hradní zahradě byla dětská zóna s kolotočem a houpačkou.

Mistrovský titul je doma

Finále extraligy ragby mužů se konalo v Říčanech v sobotu 28. května. Říčanstí ragbisté poslední zápas suverénně ovládli – RC Mountfield Říčany vs. RC Tatra Smíchov 45:8. Naši sportovci obhájili loňské prvenství. Získali historicky devátý mistrovský titul.

Dětský den

Velká akce pro rodiny s dětmi se uskutečnila 28. května na Lázeňské louce od 14 hodin. Bezmála pět set dětí se tu zapojilo do plnění úkolů, které v duchu sloganu „Ladovy hrátky o století zpátky“ připravili pohádkoví šaškové z Pěnkavova dvora. Za splnění úkolů si děti mohly vybrat hračku, dostaly také pamětní list Ladova kraje a nechyběla ani malá sladkost. Kluci a holky se mohli také zdarma povozit na koních a podívat se na pohádkovou show „Skřítkové z kouzelného lesa“. O vystoupení plná zpěvu, tance a hudby se postaraly: Ladův národopisný soubor z Hrusic, TŠ Twist Říčany, Studio Dance EB a taneční klub Fuego Říčany.

Mezigenerační setkání k tématu holocaustu

V koncertním sále Staré radnice se 30. května uskutečnila mezigenerační kavárna s názvem „Ptejte se, dokud jsme tady“. Program v rámci projektu Připomínka 80. výročí transportů židovských obyvatel na Říčansku navštívily dvě ženy z rodin, které přežily holocaust – Alena Lehovcová a Zuzana Peterová. Sál zaplnili především žáci osmých a devátých tříd, kteří byli po počátečním neklidu soustředěným publikem.

Zvonička v Pacově

V městské části Pacov se nachází u čp. 6 historická zvonička. Ve slavnostní den 28. října 2018 byla nově osazena zvonem. Elektrifikace byla provedena v dubnu 2022 a zvon začal zvonit pravidelně

v 18 hodin „na klekání“. Ohlasy místních byly kladné, a tak na jejich žádost od května zvon zní také v pravé poledne.

Červen

Červen nás zasypal přebohatou nabídkou kulturních, společenských a sportovních akcí. Nevěděli jsme, kam dřív. Druhá polovina měsíce přinesla horké počasí (v neděli 19. června ve středních Čechách 37 stupňů). O pár dní později už vydatně pršelo, naštěstí nedošlo k živelním katastrofám, na jejichž hrozbu reagujeme zvláště po tornádu na Moravě v roce 2021 citlivě.

Říčanský festival vína

Příznivcům dobrého vína se v sobotu 4. června odpoledne na Masarykově náměstí představilo šestnáct vinařství z Čech a Moravy. Celková nabídka byla pestrá, od lehkých ročníkových vín přes perlivá a růžová vína až po mohutná vína z francouzských sudů. Součástí akce byla food zóna a doprovodný program. Vystoupila cimbálová muzika Michala Horskáka, kapela Crossband a DJ Kulda.

Letní scéna Voděrádky

Do Voděrádek se sjížděli milovníci divadla od konce jara do zářijových dní. V červnu venkovní scéna Home of AV hostila účinkující z Divadla Palace, Divadla Minor a Dejvického divadla. Jeden z nejpopulárnějších českých divadelních souborů s domovskou scénou v pražských Dejvicích zde vystoupil s rozmanitým repertoárem. S inscenacemi komedie Každý má svou pravdu od Luigiho Pirandella, tragikomedie Vzkříšení od Daniela Majlinga, hry Vražda krále Gonzaga inspirované Williamem Shakespearem, černé komedie Ucpanej systém podle Irvina Welshe a hry Přízraky Henrika Ibsena.

O nápravě věcí lidských

Církev bratrská Říčany ve spolupráci s městem Říčany pořádala akci Noc kostelů bez kostela, která se konala v rámci Noci kostelů v pátek 10. června v koncertním sále Staré radnice. Návštěvníci se mohli zaposlouchat do čtení z vybraných pasáží Komenského díla Obecná porada o nápravě věcí lidských. Na Masarykově náměstí před vstupem do infocentra byla umístěna výstava k 430. výročí narození J. A. Komenského. Noc kostelů probíhala také v Olivovně, jejíž součástí je prostorná kapele. Komentované prohlídky začínaly v 17 a v 19.30 hod.

Kameny zmizelých

Dne 16. června odpoledne se na Masarykově náměstí uskutečnila vernisáž venkovní výstavy při příležitosti 80. výročí transportů židovských obyvatel na Říčansku. Výstavní panely připomněly osudy židovských spoluobčanů, kteří byli vystaveni holocaustu. Konkrétněji pak těch, jimž město v září 2022 položilo kameny zmizelých.

Otevření Marváňku po rekonstrukci

Ve stejný den 16. června v 16.30 hod. byl po úpravách slavnostně otevřen areál rybníka Marvánek. Bouřka, kterou meteorologové hrozili, se Řičanům vyhnula, a tak se účastníci těšili z pěkného letního počasí. Kromě hudby a občerstvení (úspěch měla i barmanská show) na zájemce čekaly k vyzkoušení paddleboardy. Od tohoto data si lze na Marváňku zapůjčit dva paddleboardy a kajak. Vstup do areálu je zdarma. Jen o několik dní později zde řádili vandalové – poškodili skoro všechny nově instalované odpadkové koše (některé hodili do rybníka) a také ohniště. Rozdělali velký oheň, který dohořival bez dozoru.

Den záchranářů

Den záchranářů se na Masarykově náměstí konal 21. června. Součástí programu byly prohlídky činnosti u stanovišť jednotlivých složek integrovaného záchranného systému, ale také akční ukázky. Více v pasáži Záchraně složky: hasiči a policie.

Přijela pouť

Kolotoče, střelnice a další atrakce se ocitly na Masarykově náměstí ve středu 22. června a zůstaly do 30. června. Poutní bohoslužba proběhla v kostele sv. Petra a Pavla v neděli 3. července od 9.30 hod.

FUTURE CITY TECH ŘÍČANY 2022

Akce se konala v Zóně svobody pod nádražím ve dnech 23.–24. června. Návštěvníci se dozvěděli informace o dopravních stavbách na Říčansku a seznámili se s moderními dopravními řešeními. Mohli se svést e-busem bez řidiče, který tiše jezdil po Cestě svobody. Bohatý doprovodný program si mohly užít i děti, druhý den akce pro ně byly k dispozici koncerty a tvořivé dílny.

Silný déšť

V noci z 24. na 25. června spadlo u Říčan až 100 mm srážek. Škody byly jen menšího rozsahu. Voda se vylila například na ragbyové hřiště, na sportoviště u ZŠ U Říčanského lesa a do některých zahrad. Přes poslední červnový víkend byly v pohotovosti krizové řízení, městská policie, hasiči i rybáři. Renovace velkých rybníků ve městě a vznik tůní v krajině se vyplatily, při záplavách pomáhají vodu zadržet. Kvůli deštivému počasí byl odvolán Sportfest na sportovišti u ZŠ U Říčanského lesa a původně plánovaná dvoudenní akce Bikefestival v Tehově a v Říčanech se konala jen v neděli 25. června.

Červenec

Prázdninové měsíce jsou v Říčanech ve znamení zklidnění. Tak tomu bylo i v roce 2022. Bylo znát, že školy jsou prázdné a že neprobíhají pravidelné volnočasové aktivity. Děti vymizely z ulic v časech, kdy je vidáme chodit do školy a ze školy, do ZUŠky nebo za sportem. Rodiče je odpoledne nepřeváželi autem sem a tam, jako je tomu ve školním roce. Část dětí odcestovala na tábory. Ožily rybníky, les a díky kulturnímu programu i další místa ve městě.

Čtvero ročních dob na Jurečku

Prázdninovou kulturní nabídku zahájilo vystoupení houslového virtuosa Pavla Šporcla. Koncert 1. července v 21 hodin na Jurečku se nesl na vlnách hudby Antonia Vivaldiho a jeho Čtvera ročních dob. I přes nepříznivé deštivé počasí se koncert vydařil a posluchači si odnášeli krásný zážitek.

Koncerty v Zóně svobody

Pod říčanským nádražím se v červnu otevřela letní scéna KC Labuť a program pokračoval v dalších týdnech. Koncerty odehráli tito interpreti: Troufalost a hosté (15. 6.), Pražský výtěr (22. 6., ten ovšem výjimečně koncertoval v Labuti), David Uličník – Dialogy s Krylem (29. 6.), Dobré ráno blues band (6. 7.), Miroslav Paleček (13. 7.), Jan Adamus a Martina Červená (20. 7.), Roaring Doris (27. 7.), Ivo Jahelka & Antikvartet (3. 8.), Pšt (10. 8.), Nikol Pialová & Band (17. 8.). Prostor v Zóně svobody nabízel také sportovní vyžití, herní prvky pro děti a stánek s občerstvením. V letních měsících bylo otevřeno od pondělí do neděle od 16 do 21 hodin, za deštivého počasí bylo zavřeno.

Skautské tábory

U skautů ze střediska Lípa Říčany proběhly o prázdninách tři tábory. Vlčata vyrazila společně s kolovratskými skauty do Měsíčního údolí u Vlašimi. Světlušky tábořily v Dublinách u Sedlčan a skauti a skautky se na tábor vydali do Krušných hor na tábořiště u obce Kalek. Všichni zakusili jak samostatnost a pravidelný denní řád s povinnostmi, tak kolektivní hry včetně celotáborové. Ti nejstarší se například účastnili plavby Středozezemním mořem po starověkém Řecku.

Nové hřiště a nový mostek

V polovině prázdnin došlo k realizaci dvou novinek, které vzešly z minulého participativního rozpočtování (navrhli je sami Říčanáci): k otevření nového hřiště Lanové mosty pod říčanským hradem a nového mostku přes Říčanský potok pro pěší a cyklisty za hokejovou halou. Autorem námětu ke hřišti do Překvapte Říčany 2021 byl tehdy dvanáctiletý Václav Valenta. Zapojil se i do kampaně a pro svůj sen o lanovém hřišti získal mnoho kamarádů. Měl tedy možnost si hřiště společně s nimi užít jako první.

Srpen

Pestrá nabídka letního kulturního programu pokračovala. Pohybovali se tu tábourníci, kteří se účastnili příměstských táborů ve městě a okolí. Potkávali jsme je hlavně v říčanské přírodě v lese a u rybníků a na zdejších hřištích.

Lego v muzeu

Výstava „Svět kostiček“ se v Muzeu Říčany na Rýdlově ulici otevřela v pondělí 1. srpna. Návštěvníci měli možnost prohlédnout si vystavené, už složené předměty z lega – úspěch mělo zvláště městečko s jezdícím vlakem – a pak si sami stavět v herně s kostkami Lego Duplo a Lego Classic. Lego zapůjčil ze své sbírky sběratel Petr Šimr. (V září a v říjnu byl k dispozici také dopolední doprovodný program pro školy, který nabízel i zábavné úkoly zaměřené na matematickou gramotnost.)

Letní kino

Projekce se tentokrát konaly v areálu Olivovny. Filmoví fandové mohli zhlédnout filmy Mimořádná událost (4. 8.), Není čas zemřít (6. 8.), Vyšehrad: Fyln (11. 8.), Klan Gucci (13. 8.), Známi neznámí (18. 8.). Kvůli nepříznivému počasí byl termín předposledního promítání, filmu Po čem muži touží 2, přeložen na 25. 8. Večer 27. 8. sérii filmů uzavřel snímek Zátopen. Do letního kina v tomto létě zavítalo víc než tisíc diváků. Výtěžek ze vstupného a dobrovolných příspěvků organizátoři věnovali nadaci Kapka naděje na podporu dětských pacientů. Po odečtení poplatků distributorům, Státnímu fondu kinematografie a Ochrannému svazu autorskému činila částka 60 000 Kč.

Starák Fest

Ve dnech 12. a 13. srpna se v lokalitě starého koupaliště, tzv. koupadla, za Jurečkem konal Starák Fest. Hlavní hvězdou byla tentokrát pardubická kapela Vypsaná fixa. Kromě převážně rockové hudby byly na programu i odpolední pohádky pro děti a proběhl zde turnaj v ping-pongu.

Odešel Zdeněk Vaníček

Dne 13. srpna 2022 skončila ve vysokém věku 103 let životní pouť Zdeňka Vaníčka, dlouholetého dirigenta Říčanského komorního orchestru. Jako flétnista působil v České filharmonii, na říčanské ZUŠ hře na flétnu vyučoval. V mládí hrál také na housle. Říčanskému orchestru se věnoval v letech 1982 až 2003.

Připomínka 21. srpna 1968

Smutné výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy si připomněli občané 21. srpna před Starou radnicí. Při pietním aktu zorganizovaném městem se o vzpomínky podělili Jaroslava Tůmová a Jiří Černoorský. František Křížek, autor fotografií Říčan z dnů, které bezprostředně následovaly po okupaci, přijal gratulaci k 90. narozeninám. Vyprávění pamětníků předcházela zvuková komentovaná nahrávka rozhlasu.

Pohoda jazz

Opět po roce v posledním srpnovém týdnu připravilo město ve spolupráci s místními restaurátory jazzový festival. Tentokrát šlo o 12. ročník a zapojilo se osm restaurací, bister a hospůdek. Příznivce jazzu neodradil občasný déšť, a tak se mohli těšit ze série hudebních zážitků: festival zahájila skupina JazzM v Hospůdce Na Marvánku; v restauraci Jureček zahráli Joker's Band; v Říčanském pivovaru to byl Jazz In Deck band; v restauraci i Siciliani vystoupilo Josef Kolín Trio; v zahradě restaurace Čajovna zahrál Jan Smigmator s kapelou; ve SPOT Bistru mohli návštěvníci poslouchat VIVA TRIO se zpěvačkou Adélou Donátovou; v restauraci Na Rychtě se potkali se stálíci festivalu Elenou Sonenshine a restaurace U Kamila představila skupinu Spinus Q s Hanou Váchovou, která na říčanském festivalu vystoupila poprvé.

Září

V chladnějším a deštivém září byla atmosféra v Říčanech ovlivněna začátkem školního roku a nové sezony v kulturních zařízeních, ale i volbami do městského zastupitelstva. Dvanáct let

určovalo směřování města hnutí Klidné město a občané měli rozhodnout, zda tento směr podpoří, nebo se rozhodnou pro změnu.

Ocenění práce Městského úřadu v Říčanech

Dne 7. září převzal tajemník MÚ v Říčanech Jaroslav Brandejs ocenění v soutěži, kterou pořádá Ministerstvo vnitra ČR pod názvem Přívětivý úřad. Říčany získaly druhé místo v kraji, umístily se za Kolínem. Cílem soutěže, která probíhá každoročně od roku 2016, je mapovat a hodnotit stav přívětivosti úřadů vůči občanům. Sledují se kritéria jako počet úředních hodin, elektronizace agend, zavádění online nástrojů a mobilních aplikací, možnost platit správní poplatky platební kartou, komunikace s občany a další. Vše s cílem efektivnější a modernější veřejné správy, která občanům nabídne kvalitní veřejné služby.

Partnerská města v Říčanech

V první polovině září do Říčan zavítaly delegace z Velké Británie z města Whitstable, z Německa z města Grabow a z polského města Opatówek. Do přípravy programu pro zástupce partnerských měst se zapojily školy a místní ragbyový tým. Hosté z Whitstable v jihovýchodní Anglii zpestřili výuku angličtiny na základních školách a na gymnáziu. Děti si pochvalovaly možnost procvičit si jazyk a dozvědět se zajímavosti o tom, jak se hraje ragby v zemi, kde vzniklo.

Změna v třídění odpadů

Od září mohli Říčané začít třídít odpad novým způsobem. Zájemcům byly poskytnuty nádoby přímo k jejich domovům a zdarma začali třídít papír, plast a bio odpad (ten už od března) do svých menších popelnic. Velké kontejnery na tříděný zůstaly na místech tomu určených. Nápojové kartony lze od tohoto termínu vhadzovat do žlutých popelnic na plast u domů a také do žlutých kontejnerů na plast na stanovištích separovaného odpadu. Speciální kontejnery na nápojové kartony byly zrušeny. Nápojové plechovky lze vhadzovat do žlutých popelnic u domů, ale nelze je vhadzovat do žlutých kontejnerů na stanovištích separovaného odpadu. Kdo nemá vlastní popelnicu na plast, vhodí nápojové plechovky do šedivých popelnic na kovy. Tam také patří ostatní plechovky. Jedlý olej a tuky se slévají do PET lahve, naplněná a dobře uzavřená lahev se má umístit na popelnicu nebo vedle ní a pracovníci svozu odpadů ji vyvezou při nejbližším svozu. Dále k tématu v části kroniky o místní infrastruktuře.

Říčanské slavnosti

V sobotu 10. září od odpoledne do večera se konaly Říčanské slavnosti vody, a to na Masarykově náměstí i v jeho okolí: v Geoparku Říčany, na hradní zahradě, u Mlýnského rybníka, kolem Klubu Cesta a na Lázeňské louce. Počasí nebylo ideální, hrozil déšť, ale nakonec se strhla v odpoledních hodinách jen jedna silnější průtrž mračen a večerní program počasí neohrozilo. Rodiny s dětmi tak měly možnost navštívit hudební vystoupení, divadlo, viděly ukázky práce hasičů a setkaly se s říčanskými rybáři, na vodu byl zaměřen také přírodovědný a historický program říčanského muzea. Pro děti byly k dispozici kartičky s obrázkem šupinaté ryby. Na stanovištích sbíraly razítka a pokud orazítkovaly alespoň čtyři šupiny (navštívily čtyři stanoviště), dostaly na Lázeňské louce dárek. Vyvrcholením dne byl koncert Davida Kollera na zcela zaplněném náměstí. V publiku se koncentrovali především čtyřicátníci a padesátníci a společně s Kollerem zpívali hity devadesátých let i novější písně.

Pohár starosty města Říčany

V sobotu 10. září pořádala TŠ TWIST Říčany už 22. ročník mezinárodní taneční soutěže v rokenrolu. V městské sportovní hale bylo plno na parketu i v hledišti. Pořádající taneční škola dopadla výsledkově výborně: před mezinárodní porotou vyhráli její tanečníci ve všech formačních hlavních kategoriích a v žakovské párové kategorii.

Kladení kamenů zmizelých

Při příležitosti 80. výročí největšího transportu židovských obyvatel na Říčansku se v pondělí 12. září konalo kladení dalších kamenů zmizelých říčanským obětím holocaustu. Tentokrát šlo o Stolperstein (jak zní původní německý název pro kámen zmizelých) pro Evženu Bondyovou, Hedviku Turnovskou, JUDr. Viktora Steina, Pavla Steindlera a MUDr. Viktora Krause. Pietního

aktu se zúčastnili zástupci města a místních organizací, Židovské obce v Praze a Nadačního fondu obětem holocaustu. Na náměstí zazněla slova modlitby v hebrejštině. Několik písní zazpívali žáci hudebních tříd 2. ZŠ Bezručova se známou zpěvačkou, říčanskou rodačkou Anetou Langerovou. Mimo jiné hosté slyšeli emotivní skladbu Jiřího Březíka „Až ti zítra sedne na nos saze“.

Výstava Pavla Šmída

Vernisáž výstavy Pavla Šmída nazvané „O poslušnosti“ se uskutečnila 14. září. V Městské galerii Říčany v prostorách Staré radnice mohli návštěvníci do 16. října vidět rozměrná plátna, malovaná realisticky a expresivně s rafinovaným využitím barev a kompozic.

Noc literatury

Čtyři známé osobnosti (Zdeňka Žádníková Volencová, Jan Holík, Bára Kodetová, Šimon Bilina) četly ze čtyř knih ve čtvrtek 22. září od 18 hodin na různých místech v Říčanech. Celostátní akce Noc literatury se v našem městě konala poprvé v organizaci komunity Masaryk Plaza 65 ve spolupráci s městem, Husovou knihovnou a Koloběhem.

Volby do zastupitelstva

Ve dnech 23. a 24. září proběhly volby do zastupitelstev obcí. V našem městě zvítězilo hnutí Klidné město, získalo deset mandátů. Změna pro Říčany – STAN získala šest mandátů. Koalice SPOLU Říčany tři mandáty a Unie pro sport a zdraví Říčany mandáty dva. Klidné město se dohodlo na koalici s Uníí pro sport a zdraví a podepsaly koaliční smlouvu pro volební období 2023–2026. Více v části kroniky věnované politickému a veřejnému životu ve městě.

Říjen

Babí léto se tentokrát vydařilo. V říjnu bylo převážně příjemné slunečné počasí a mohli jsme trávit ještě hodně času venku. Využívali toho sportovci při trénincích, turisté i lidé na procházkách. V Říčanském lese stejně jako jinde v republice bylo po zářijových deštích hodně rozmanitých hub.

Lampionový průvod aneb Večer sokolských světél

Při příležitosti Památného dne sokolstva se v sobotu 8. října konal lampionový průvod pro děti a jejich doprovod. Začátek byl u restaurace Jureček v 19 hodin.

Podzim ve znamení tanečních kurzů

V KC Labuť a v sále tanečního klubu Fuego v budově Monitexu v Jiráskově ulici se rozběhly taneční kurzy pro páry. Mladým tanečnickům v Říčanech se od roku 1986 věnovali manželé Ivan a Jana Vítovi, v sezoně 2022/2023 pak předali vedení těchto kurzů Janovi a Pavle Beránkovým. Obě dvojice vedou taneční kurzy pro dospělé. O všechny kurzy je velký zájem, z dospělých párů se jich mohou účastnit začátečníci i různě pokročilí.

Česko-švédský měsíc v Říčanech

Česko-švédský měsíc v Říčanech proběhl od 11. října do 11. listopadu. Nad mezinárodní akcí převzali záštitu Ministerstvo kultury ČR, velvyslanec Švédského království v ČR Frederik Jörgensen, hejtmanka Středočeského kraje Petra Pecková, starosta města Říčany David Michalička a místostarostka města Říčany pro kulturu a školství Hana Špačková. Program se konal v Husově knihovně a v KC Labuť, na Masarykově náměstí probíhala venkovní výstava. Součástí programu byla projekce filmu „České kořeny ve Švédsku“, přednáška a beseda „Komenský a Smetana ve Švédsku“, koncerty ABBA World revival, Jaroslava Šonského a Martinů Strings Prague, Jaroslava Hutky a RockSet – World Roxette Tribute.

Výlov rybníka Rozpakov

V rámci oslav 85. výročí založení místní organizace Českého rybářského svazu se mohli zájemci zúčastnit výlovu rybníka Rozpakov v sobotu 15. října od 8 hodin.

Turistický pochod 50. rovnoběžka NS Říčany

Ve stejný patnáctý říjnový den pořádal Klub českých turistů, odbor Říčany-Radošovice, 8. ročník turistického pochodu 50. rovnoběžka NS Říčany. Délka trasy přes 50. rovnoběžku byla

10 kilometrů, a to většinou po naučné stezce Říčansko, lesem, okolo rybníků i volnou krajinou. Start byl v Říčanech na nádraží mezi 8. a 10. hodinou, cíl v Muzeu Říčany mezi 11. a 15. hodinou.

„Průhledy“ Anny Neborové

Ve středu 19. října se na Staré radnici uskutečnila vernisáž výstavy Anny Neborové. Z obrazů – olejů na plátně – je znát autorčino zaujetí světlem a jeho paprsky. Malířka v nich rozehrává hru mnoha barev a přináší emocionálně zabarvené příběhy. Neborová se narodila v roce 1968 v Praze. V letech 1987–1994 studovala na Akademii výtvarných umění, obor malba. Získala ocenění Zlatá stuha a 2. místo v soutěži Nejkrásnější české knihy roku 2002 v kategorii Literatura pro děti a mládež za knihu Červený panáček. V současné době žije v hlavním městě a věnuje se volné tvorbě a ilustraci.

Den stromů

V neděli 23. října odpoledne se u Říčanské hájovny konala oslava Dne stromů. Na programu bylo loutkové představení z dílny Evy Hellerové Hodinkové „Chodící dřevo z Dobříše“, tradiční bubnování s Petrem Šušorem a lesní příběhy v podání komika, klauna a herce Roberta Janče. Účastníci akce zažili také plstění, moštování a vaření na ohni. Jurta, která slouží jako zázemí pro děti z lesní školky Pramínek, se proměnila v čajovnu.

Listopad

Dušičky i Halloween, ty určovaly náladu a výzdobu města v podzimních týdnech, kdy ubývalo denního světla. V prvních listopadových dnech se ale stále ještě dalo sedět venku, třeba před říčanskými kavárnami u hrnku kávy, s dekou přes kolena. Takových posezení ve městě přibývá. Říčanské restaurace nabízely svatomartinské menu s pečenou husou, doma jsme listovali v rodinných receptech na martinské rohlíčky. Advent nastal brzy, první adventní neděle připadla na 27. listopadu, a byl tedy dlouhý.

Aktivity Koloběhu

Koloběh, příspěvková organizace města Říčany, která má na starosti charitativní obchod, centrum mezigeneračního setkávání, aktivizaci seniorů a dobrovolnickou, klubovou a spolkovou činnost, pořádala v listopadu koncerty v sále Staré radnice. V pátek 4. listopadu to byl koncert brněnské vokální kapely Black Uganda Choir; v pondělí 14. listopadu se návštěvníci mohli zaposlouchat do poetického klavíru Libora Nováčka.

Křest Říčanského uličníku

Říčany mají svůj uličník! Muzeum Říčany vydalo v listopadu průvodce po městě a okolí pro zdejší obyvatele a návštěvníky, pro rodiče a děti i pro učitele a žáky. Informace o historii místa jsou doplněny o pohled přírodovědce a dostatek prostoru je věnován tipům, jaké aktivity podnikat s dětmi na procházkách volnou krajinou i městskou zástavbou. Nového průvodce po Říčanech a okolí uvedli jeho tvůrci do života v Husově knihovně na Masarykově náměstí ve středu 9. listopadu od 17 hodin. Autorkami jsou Renata Skalošová a Kateřina Čiháková, o výtvarnou a grafickou podobu publikace se zasloužila Eva Sosnovcová. Knížku pokřtil říčanský starosta David Michalička, a to netradičně suchými jablky, švestkami i houbami. Doprovodnými akcemi k vydání knížky byly v říjnu a listopadu komentované vycházky po Říčanech.

Vánoční tvořivá výstava

„Vánoční tvořivá výstava“ začala pro veřejnost 16. listopadu a trvala do 31. prosince. Navštívily ji především rodiny s dětmi. V prostorách říčanského muzea si mohly prohlédnout kolekci sbírkových předmětů s vánoční tematikou, například stoletý sádrový betlém, a dozvědět se mnoho zajímavostí o slavení Vánoc. Malí i velcí si vyzkoušeli rukodělné aktivity: vyráběli vánoční ozdoby ze slámy, z těsta a z přírodnin.

Nový křížek v Pacově

Dne 17. listopadu byl v Pacově osazen nový kříž z pískovce od plzeňského kameníka Lukáše Řezníčka. Vytesaný kříž Tau odkazuje na patrona ochránců přírody a zvířat svatého Františka z Assisi. Kříž financovaný osadním výborem Pacov vysvětil o měsíc později říčanský farář

Konstantin Petr Mikolajek, OPraem. Iniciátorka, zdejší obyvatelka Andrea Klapáková, se inspirovala podobným křížkem na Myšlíně nedaleko Mnichovic. Jeho vznik vysvětluje dobou, kdy se svět jako by obrátil naruby: přišel covid-19, vysoké počty zemřelých, válka na Ukrajině, energetická krize... Žijeme v jakémsi zmatku. Naši předkové, po nichž nám zbyly kříže, kapličky, zvoničky a jiné památky, na tom nebyli jinak. Na webových stránkách Okrašlovacího spolku v Říčanech se píše o naději. Křížek má připomenout kolemjdoucím radost ze života a možnost naplnit každý den dobrými skutky. Snad udělá radost kolemjdoucím a promluví třeba těmito slovy: „Každý den je originální... Prožijme ho v radosti... Važme si každého okamžiku... Nenechme se ubít starostmi... Pomáhejme potřebným a nemysleme jen na sebe. Važme slova, hladíme slova a neubližujme jimi... Nežijme podle rad internetu a nemysleme podle médií. Žijme si své životy“.

Vzpomínka na 17. listopad 1989

Během Dne boje za svobodu a demokracii se mohli Říčánští zastavit na Masarykově náměstí u mariánského sloupu a uctít památku listopadových událostí, které změnilы historii naší země. Na tomto místě si lidé zvykli scházet se a u zábradlí kolem sloupu zapalovat svíčky, ať už organizovaně nebo každý sám za sebe.

Rozsvícení vánočního stromu

Na konci listopadu byl na Masarykově náměstí připravený ozdobený vánoční strom, betlém od tvůrce z Beskyd (novinka ve vánoční výzdobě z roku 2021) a také malované domečky-stánky, zázemí pro adventní akce. Podél kostela naproti papírnickví tradičně stály stromky, které ozdobily říčanské mateřské a základní školy. Program k rozsvícení vánočního stromu začal o první adventní neděli (27. 11.) v 17 hodin. Na pódiu zažehl říčanský farář Konstantin Petr Mikolajek spolu se starostou Davidem Michaličkou první svíci na adventním věnci. Vystoupili Žestový soubor ZUŠ Říčany, žáci ze ZŠ Bezručova a děti ze souboru Mikeš. Rozsvícení stromu se ujali úspěšní říčánští ragbisté.

Vánoční výzdoba

I když jsme na podzim a v zimě začali pociťovat rostoucí ceny energií, na světelné výzdobě bytů, domů i městských venkovních prostor to ani nebylo znát. Město připravilo novou úspornou vánoční výzdobu. Svítila věž Staré radnice i nová ozdoba na kašně nedaleko sochy Antonína Švehly.

Hrátky ve tři ráno

Poslední vernisáž v roce 2022 se v městské galerii na Staré radnici uskutečnila ve středu 30. listopadu, a to zahájením společné výstavy autorů ostravské výtvarné scény s názvem „Hrátky ve tři ráno“. Vystavovali tito umělci: Daniel Balabán, Václav Buchtelík, Markéta Hermanová, Aleš Hudeček, David Jedlička, Jiří Kuděla, Petr Lysáček, Barbora Mikudová, Jiří Surůvka, Pavel Šmíd. Ve vystavené ostravské malbě dominovala figurální tematika.

Prosinec

V prosinci jsme v Říčanech měli sních a mráz, nálada při akcích na Masarykově náměstí tak byla přírodními podmínkami umocněna. Děti si stihly postavit sněhuláka, kdo nezaváhal, projel se kolem poloviny měsíce ve městě a okolí na běžkách. Po 20. prosinci komplikovalo dopravu náledí. To už se přiblížila obleva, na Štědrý den bylo na teploměru osm stupňů.

Nebyly léky

Už v průběhu roku se objevovaly výpadky některých léků, nebyly hned k dispozici v lékárnách, a lidé se po nich museli pídít například v nemocničních lékárnách, nebo si na ně počkat. Od podzimu zaznamenaly rodiny s dětmi výpadek léků na snížení teploty a tlumení bolesti určených pro nejmenší ve formě sirupů a čípků. V prosinci, se zesílením vlny respiračních onemocnění, se situace ještě zhoršila. Chyběla však také některá antibiotika. Jako důvod uváděli lékárníci problémy, které souvisejí s výrobním a dodavatelským procesem.

Čertovský rej

Tradiční akce v centru města v předvečer svátku sv. Mikuláše nabídla dětem program plný písniček, tanečků a pekelných úkolů. Nechyběla ohňová show. Nejhezčí masky čertíků získaly odměnu, ale s prázdnou neodešel nikdo. Všechny děti dostaly ručně vyráběné perníky z Mnichovic.

Další setkávání na Masarykově náměstí

Program pro druhou adventní neděli (4. 12.) připravila Římskokatolická farnost Říčany. Na pódiu zazpívali také premonstráti ze Strahova. O třetí adventní neděli (11. 12.) připravili program skauti ze střediska Lípa. Vystoupil soubor Mikeš, Pěvecký sbor Elišky Erlichové (s tím jsme si mohli nacvičit koledu Šťastné a veselé z pohádky Zimní víla, aby zazněla na Českých Vánocích) a Pěvecký sbor Sirény. Už od 14 hodin v tento velmi mrazivý den probíhal vánoční jarmark. Otevřela se také nedávno dokončená Kouzelná zahrada u Husovy knihovny, kam mohli lidé přijít na vánočku. Na čtvrtou adventní neděli (18. 12.) bylo také mrazivo. Program připravila Církev bratrská, Olivova dětská léčebna, Cesta Integrace, MAS Říčany a společenství křesťanů Vinice. O adventních zastaveních bylo k dispozici občerstvení, lákadlem bylo voňavé svažené víno, které si dospělí návštěvníci mohli vychutnat z nového originálního říčanského hrníčku.

České Vánoce

Přátelské setkání na Masarykově náměstí těsně před Štědrým dnem se konalo v pátek 23. prosince od 17 hodin. Lidé si mohli společně zazpívat koledy a ochutnat vánoční dobroty. Zazněly písně v podání Pěveckého sboru Elišky Erlichové, sborů Ladíme a NaLaděno pod vedením Lucie Novákové. S písněmi vystoupili také Ellen Pospíšilová a Jakub Hübner. Už v tento den jsme si mohli do svých domovů odnést betlémské světlo.

Obyvatelstvo

Sociální a demografický vývoj

Počet obyvatel bydlících v Říčanech k 1. lednu 2023 činí 17 490 osob. Z toho je 15 534 Čechů a 1956 cizinců. Na počet cizinců (o 836 více než v roce 2021) měl vliv začátek války na Ukrajině a příliv obyvatel z řad občanů utíkajících před válečným konfliktem.

Podrobnější rozpis uvádí následující tabulka, která zahrnuje údaje podle registru občanů na Městském úřadě v Říčanech.

V roce 2022 se narodilo 626 občanů, zemřelo 627 občanů.

POČET OBYVATEL V ŘÍČANECH KE DNI 1. 1. 2023

	ČESKÁ REPUBLIKA	CIZINCI
JAŽLOVICE	161	31
KUŘÍ	153	59
PACOV	943	104
RADOŠOVICE	2410	572
ŘÍČANY	10 474	1 015
STRAŠÍN	1089	117
VODĚRÁDKY	304	58
CELKEM	15 534	1956
CELKEM ČR A CIZINCI	17 490	

(zdroj: Odbor správních agend a dopravy, Oddělení evidence obyvatel, osobních a cestovních dokladů MÚ Říčany)

Osobnosti Říčana, výročí

Před osmdesáti lety, 13. března 1942, v letecké bitvě nad Francií zahynul stíhač **Jaroslav Kulhánek**. Poté, co v roce 1939 odešel do emigrace, jeho maminka Zdena se „schovala“ do Říčana. Nastěhovala se k rodině Schreiberových, do domu čp. 838 ve Voděradské ulici.

Říčanský rodák Oldřich Schreiber (1932) vzpomíná na začátek německé okupace, kdy říčanské náměstí zaplnily vojenské obrněné vozy. Chodil tehdy do první třídy: *„Viděli jsme, jak se lidé mezi sebou baví a jak jsou k sobě vstřícní. K nám do domu se nastěhovala paní Zdena Kulhánková. Odešla z Prahy v domnění, že nebude k nalezení. Doma se stále debatovalo. Já jsem tomu nerozuměl, bylo mi sedm let. Byl cítit strach a napětí mezi lidmi. Začínalo se zatýkat. Paní Kulhánková přivezla uniformy a věci patřící jejímu synovi, který v té době už byl ve Francii. Byl absolventem Vojenské akademie dělostřelectva, letci byli používáni pro bombardování a navádění dělostřelectva na cíl nepřítele.“* Leteckou uniformu tenkrát Oldřich zahlédl schovanou v hnoji. Co šlo spálit, spálilo se. Malému klukovi se líbily hlavně slavnostní opasky, slavnostní kordík, pouzdro na mapy a fotografické album věnované VIII. vyřazení důstojníků dělostřelectva Hranice – to vše si schoval a uchoval do dnešních dnů. Fotografie byly ovšem z alba za války odstraněny, zůstaly pouze rukou Jaroslava Kulhánka napsaná jména osob, které byly na snímcích. V roce 1942 došlo k zatčení paní Kulhánkové. Oldřich Schreiber uvádí: *„Přišel si pro ni gestapák, měl kožený kabát a ruku v kapse. Já jsem se utekl schovat.“* Zdena Kulhánková byla nejprve umístěna do internačního tábora pro „osoby nespolehlivé pro stát“ ve Svatobořicích u Kyjova, který od roku 1942 sloužil pro internaci příbuzných uprchlých Čechů. Odtud byla deportována do Osvětimi, kde v roce 1943 zemřela.

„Do jejího bytu u nás se nastěhovala její sestra paní Valášková. Její syn Jaroslav Valášek byl také v zahraniční armádě, ale o něm nic nevím. Jaroslav Kulhánek byl poručíkem, činným ve Francii. Jeho otec hrál ve filharmonii a rodina žila v Petrohradě. Poručík Kulhánek byl velmi činný v přesunu našich letců z Francie do Afriky a Anglie. Jeho činnost popisují letci, kteří s ním byli v Anglii: Sehna, Loucký, Fajtl, Nejde, Liškutín a další.“ Připomíná Oldřich Schreiber.

Jaroslav Kulhánek, hovořící plynule francouzsky, měl přezdívku „velkokníže jasné“. Jako letec v hodnosti Squadron Leader (major) vyřazený z činné služby byl zařazen na velitelství letectva. On chtěl ale bojovat, a tak byl na vlastní žádost 11. listopadu 1941 převeden ke 124. anglické peruti, nechal si snížit hodnost na Flight Lieutenant (kapitán).

Byl sestřelen stíhacím letounem Focke-Wulf Fw 190 nad pobřežím departmentu Pas-de-Calais při doprovodu bombardovacích Bostonů útočících v rámci operace Circus 114. Jeho Spitfire Mk. VB BL 758 sestřelilo německé letecké eso Hptm. Müncheberg, byl to jeho 63. sestřel z celkových 135, sám padl 23. 3. 1943. Ostatky Jaroslava Kulhánka byly pohřbeny na kanadském válečném hřbitově v Calais-Leubrichen v hrobě č. E-3. Jaroslav Kulhánek byl za svou válečnou činnost vyznamenán dvakrát Československým válečným křížem, Československou medailí Za chrabrost, Československou medailí za zásluhy I. st., Pamětní medailí čs. zahraniční armády (se štítky F a VB), francouzským *Croix de Guerre* s palmou a dvěma stříbrnými hvězdami, britskou *Air crew Europe Star* a *War medal*.

Památka rodiny Kulhánkovy je připomenuta jménem Zdeny Kulhánkové na desce obětí druhé světové války umístěné na říčanské Staré radnici.

(Podle článku Oldřicha Schreibera a Miroslava Vrabce v Říčanském kurýru č. 7–8/2022.)

Před pětadesáti lety, 24. června 1957, zemřel operní pěvec **Otakar Chmel**. Narodil se 15. února 1879 do rodiny oblíbeného říčanského řezníka Josefa Chmela, prvního náčelníka zdejšího Sokola, a jeho druhé manželky Františky Petrážové. Z otcova prvního manželství měl šest sourozenců. Mezi jeho vlastní tři sourozence patřila Josefa, maminka Vlasty Tískové, zdejší

nezapomenutelné divadelní ochotnice, nebo starší a také hudebně talentovaný Václav, zvaný Váša.

Poměry, z kterých pocházel, byly skromné. Ve svém životopise píše: *„Otec byl řezníkem, ale jen malým, neboť pokud si pamatuji, měli jsme na náměstí u radnice postavený pult a tam se hlavně v neděli a v sobotu maso prodávalo. Otec kupoval po vesnicích živé a vozilo se pak zabité do Prahy.“* Maminku Otakar popisuje jako velkého dřiče, tuto vlastnost po ní ostatně zdědil.

Pěvecký talent prokazoval už jako školák a slibnou pěveckou budoucnost mu předpovídal i tehdejší řídící učitel Kamil Victorín. Spolu s jeho synem často koncertovali v kostele. Zpívání jej zcela pohltilo zvláště poté, co v jedenácti letech navštívil Národní divadlo a zhlédl jedno z děl Bedřicha Smetany: *„Opera Dalibor udělala na mne veliký dojem a já již tenkrát jsem si řekl, že já na jevišti Národního divadla budu zpívat a tato myšlenka se stala touhou, za kterou jsem šel neznaje překážek, které jsem musil překonávat.“*

Stejně jako jeho sourozenci, i on opustil ve čtrnácti letech domov, aby se ve světě zdokonalil v rodinném řemesle a naučil se cizí řeči. Pracoval v Berlíně, ve Vídni, v Budapešti nebo v Krakově, zároveň si ale neustále zpíval. V osmnácti letech byl zaměstnán v obchodě staršího bratra Václava, uzenáře a výborného barytonisty. I ten měl jak zpěvem, tak vzhledem předurčenou uměleckou dráhu, ale jeho mladá manželka mu to nedovolila, a tak zůstal u řemesla. Prý tohoto svého zákazu později litovala.

Otakar svému snu věnoval každou neděli. Tajně zpíval u barytonisty ND Františka Hynka a u kapelníka Adolfa Čecha, u něhož se učil operní partie. A pak se vypravil v doprovodu bratra Václava na zkoušku do Národního divadla, aby ukázal svůj talent šéfovi opery Karlovi Kovařovicovi. Ten s ním hned sepsal smlouvu na dvouleté angažmá. Otakar si zapsal: *„...třásl se mně nohy, ale odvalu jsem dostal, až když jsem slyšel přede mnou zpěváky, kteří byli slabí.“* Potřebné sebevědomí a odvaha mu nescházely, pomohly mu, aby se prosadil. Jeho první rolí ve zlaté kapliče byl v roce 1903 hlasatel v opeře Lohengrin, následovali král Vladislav v Daliborovi, Escamillo v Carmen nebo Valentýn ve Faustovi. Emanuel Kopecský v knize *Pěvci Národního divadla* uvádí, že Otakar Chmel patřil mezi ty, *„kteří s Wagnerovým hudebním odkazem úspěšně překročili hranice své vlasti“*. Disponoval mohutným tmavým hlasem se vzornou deklamací. Oceňován byl také jako herec. Objevil se i ve filmu *Prodaná nevěsta*, který v květnu 1913 vznikl v přírodním divadle v pražské Šárce. Bohužel se záznam nedochoval.

V Národním divadle (snad kvůli intrikám) mu nebylo prodlouženo angažmá, a tak po dvou letech odešel do Vídně. Zde si vydělával nejen na živobytí, ale také na studium německého repertoáru, a přes divadelní agenturu získal angažmá v Berlíně. O jeho úspěchu se psalo v novinách a jeho rodina, i když ho dříve v pěvecké dráze nepodporovala, na něj nakonec byla právem pyšná. Mohl si vybírat, kam povedou jeho další kroky, a rozhodl se pro vídeňskou Volksoper. Po třech letech ve Vídni se vrátil do pražského Národního divadla. Onemocněl však ischiasem a zdravotní obtíže jeho angažmá zkomplikovaly. Od roku 1919 se snažil uplatnit v cizině. Pohostinsky koncertoval ve Vídni, v Miláně nebo v Mnichově. Jako Čecha ho však nikde nechtěli přijmout do stálého angažmá, po světové válce se změnilы poměry. Nakonec se vrátil k řeznickému řemeslu. Spolu s bratrem si ale udržovali kontakt s hudbou a divadlem častým vystupováním. Co se týká soukromí, v roce 1914 se Otakar Chmel oženil s Clementine Krauss, s o dva roky starší krásnou rakouskou tanečnicí a zpěvačkou. V roce 1918 vystoupil z katolické církve.

(Podle článku Šárky Vydrařové v Říčanském kurýru č. 6/2022.)

Na 12. září připadlo **80. výročí transportů židovských obyvatel na Říčansku**. Říčanstí Židé administrativně spadali do židovské náboženské obce Uhříněves. Do transportů odcházel od začátku roku 1942. Nejprve se ocitli v ghettu Terezín, odtud je vlak odvezl do Osvětimi, Treblinky, Sobiboru a jiných likvidačních táborů. Největší transport Židů z Uhříněvsi a okolí proběhl 12. září 1942 na svátek Roš ha-šana (pohyblivý židovský Nový rok), kdy bylo odsud do Terezína převezeno

212 Židů. Celkem bylo při tomto transportu označeném písmeny Bg z Prahy do Terezína deportováno 1003 osob, z nichž pouhých 118 přežilo válku. Ostatní zahynuli v likvidačních táborech.

Dne 19. září 2022 uplynulo třicet let od smrti etnografa a spisovatele **Jaromíra Jecha**. Narodil se 27. srpna 1918 ve Václavících u Benešova do učitelské rodiny. Vystudoval gymnázium v Benešově a po maturitě nastoupil na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kde začal studovat germanistiku a slavistiku. Studia ovšem přerušila nacistická okupace a uzavření vysokých škol. Po válce mohl studia dokončit, dokonce získal studijní stipendium na Univerzitě v Basileji. Po návratu do Československa získal ještě roku 1946 aprobaci středoškolského učitele. Nastoupil jako gymnaziální profesor nejprve v Benešově a potom na říčanské gymnázium. Z Říčan pocházela jeho žena Sylvie, rozená Rybáková, učitelka na zdejší dívčí škole. Tady se také mladý pár usadil v domě manželčiny rodiny. Z manželství se narodili dva synové. Starší Jaromír, pozdější říčanský starosta, a mladší Tomáš.

Badatelské zájmy hnaly Jaromíra za hranice středoškolské výuky. Pustil se do zkoumání středočeských dialektů, konkrétně oblasti Neveklovska, které bylo zvláštní tím, že zde během války nacisté budovali rozsáhlé vojenské cvičiště a v té souvislosti docházelo k nucenému vystěhovávání místních starousedlíků. Roku 1949 pak na toto téma obhájil doktorskou dizertaci. Výzkumu se věnoval i nadále. Čekala ho ovšem také branná povinnost. Podle vyprávění jeho syna Jaromíra byl jako mladý jazykovědec armádou zaangažován – společně s Jiřím Šlitrem – na koncipování nové vojenské terminologie.

Po vojně nastoupil v roce 1954 do nově zřízeného Ústavu pro etnografii a folkloristiku Československé akademie věd. Jeho první badatelské téma se týkalo výzkumu mluvy, vzpomínek a vyprávění kladenských horníků. Během této doby ale také objevil dílo Josefa Štefana Kubína, významného sběratele lidových vyprávění z východních Krkonoš a Kladska. Ujal se nového úkolu, totiž nového kvalitního vydání Kubínových sběrů. Jeho dílo se pak pro Jaromíra stalo celoživotní inspirací a přivedlo jej k jeho hlavnímu životnímu tématu, kterým se staly lidové pohádky a pověsti. Od počátku šedesátých let navazoval kontakty se západoevropským prostředím a v roce 1962 se stal jedním ze zakládajících členů Mezinárodní společnosti pro výzkum folklorních vyprávění. V roce 1964 začal vést Ústav etnografie a folkloristiky. Kromě odborné práce se věnoval i autorskému psaní příběhů pro děti na motivy tradičních folklorních látek (například *Povídá babička povídačku*, *Žerty s hastrmany a čerty*). Po srpnu 1968 odmítl vyjádřit souhlas se „vstupem bratrských armád“, a proto byl roku 1972 odvolán z funkce ředitele, tím skončila i jeho práce v Ústavu pro etnografii a folkloristiku.

Nezahořkl, ale pokračoval v bádání soukromě. V Československu nemohl publikovat odborné texty, ale díky svému mezinárodnímu renomé a kontaktům je mohl uveřejňovat v západoevropském prostředí. V Pasekách nad Jizerou pak v roce 1977 zakoupila rodina chalupu a on se začal intenzivně věnovat tomuto regionu. Zkoumané motivy i nadále příležitostně zpracovával do podoby čtenářských příběhů (*Z Krakonošovy mošny*). Zaměřil se na své finální velké téma, kterým se stal vládce hor Krakonoš. Aktivní zůstal i po sedmdesátce. Po roce 1989 tak začal znovu publikovat i v domácím tisku a pomáhal svůj obor po normalizačním útlumu opět pozvednout. Zemřel 19. září 1992 v Říčanech. Vydání svého posledního velkého díla – komentované edice textů o Krakonošovi – se bohužel už nedožil. Vyšla díky podpoře ministerstva kultury a nakladatelství Plot v roce 2008.

(Podle článku Jana Andrlého v *Říčanském kurýru* č. 9/2022.)

Dvanáctého října 2022 uplynulo 115 let od narození **Vlasty Tískové**, inspirující osobnosti říčanského ochotnického divadla. Za dlouholeté působení v této oblasti se jí dostalo uznání v roce 1961 při příležitosti stého výročí říčanského ochotnického divadla. Jako ochotnice začínala

u Divadelního sdružení ochotníků (DSO) v roce 1925. V následujících pěti letech hrála v patnácti z celkem sedmačtyřiceti inscenací tohoto spolku. V pozdější době se stala členkou Dramatického a vzdělávacího spolku Tyl a v padesátých letech vedla dramatický kroužek při jedenáctileté střední škole na Komenského náměstí. Byla rovněž jednatelkou říčanského okrsku Ústřední matice divadelního ochotnictva československého. Vědomosti o divadle nabývala na různých školeních. Na jednom z nich v roce 1947 skládala závěrečné zkoušky. Vlastin dědeček Josef Chmel byl prvním starostou Sokola v Říčanech. Také ona se v místní sokolské jednotě angažovala. Pomáhala budovat Bio Sokol (vystavěné v roce 1921) v Sokolské ulici. V jeho sále, který v roce 1950 vyhořel, DSO odehrálo řadu představení. Zakladatel sdružení Václav Figar měl na Vlastu Tískovou velký vliv a jak dokládá jejich korespondence, panoval mezi nimi silný přátelský vztah. Ve spolku Tyl působila jako herečka, ale především jako režisérka. Díky ní se hrálo – s dětskými herci – více pro děti. Snažila se na mládež kladně působit a vést ji ke slušnosti, pravdomluvnosti a pilnosti. Jako zkušená režisérka uměla v inscenacích vycházet z naturelu dětí. Její manžel, notářský úředník Alois Tísek, se do divadelního dění zapojoval také. Zajišťoval technické zázemí představení, například vypomáhal své ženě se světly a scénou při pohádce Pan Johanes (1947) nebo při pohádce Sněženka (1949). Z dalších inscenací pro dětské diváky jmenujme Broučky (v sále U Labutě v prosinci 1946). Účinkující děti svorně tvrdily, že s touto hru strávily nejhezčí Vánoce. V dramatickém kroužku Vlasta Tísková s mladými lidmi nejen secvičovala představení, ale také jim vyprávěla o antickém divadle, prováděla hlasová cvičení a zkoušela improvizaci. V roce 1953 připravila Babičku Boženy Němcové v dramatinizaci Jiřího Pleskota. Poslední režie se ujala v roce 1954, šlo o pohádku Šípková Růženka. Bezdětní manželé Tískovi žili v Říčanech ve funkcionalistické vilce na začátku Fibichovy ulice. Ochotničení se tato žena vzdala kvůli závažné nemoci svého manžela, o kterého pak pečovala. Poslední roky prožila v Mnichovicích u příbuzných. Zemřela v sedmadevadesáti letech 21. dubna 2005.

(Podle článku Šárky Vydrařové v Říčanském kurýru č. 10/2022.)

Na 20. října 2022 připadlo 100. výročí narození **Ladislava Dobiáše**, který léta spolupracoval s říčanskými ochotníky, připravoval pro ně paruky a líčil je.

Životní jubilea

Dne 16. února oslavil 90. narozeniny **Oldřich Schreiber**. Pochází ze smíšené česko-židovské rodiny, nacistickými norimberskými zákony byl proto klasifikován jako „míšenec prvního stupně“. Maminka Olga, rozená Fišerová, byla jako Židovka za války deportována do Terezína, tatínek František a bratr Arnošt Schreiberovi strávili závěrečnou fázi války v pracovních táborech. Oldřich byl vzhledem k nízkému věku ušetřen a zůstal sám v rodných Říčanech. Jak vzpomíná, pobýval v té době často u sedláků ve Voděrádkách a v Krabošicích. Na konci války se účastnil bojů říčanských povstalců s nacisty. Rodina se pak opět v Říčanech šťastně shledala. 25. února 1948, v době vrcholícího komunistického puče, se Oldřich Schreiber účastnil komunistické demonstrace na Václavském náměstí – byl tehdy učněm a na demonstraci ho spolu s ostatní „dělnickou mládeží“ odvedli mistři bez ohledu na jeho názor. V roce 1951 se stal předsedou aeroklubu Tatra Křížík, jemuž poskytoval politické krytí, a tím mu umožnil existovat. V letech 1953–1956 sloužil na vojně jako palubní střelec bitevního letounu.

Vzpomínky Oldřicha Schreiberova na dětství a mládí v pohnuté době zaznamenali pracovníci Muzea Říčany. O svůj příběh se podělil také s dokumentaristy z Post Bellum a je uložen na portálu Paměť národa.

Dne 7. května 2022 oslavili diamantovou svatbu, šedesát společných let, **manželé Vlastimila a František Šlingrovi** – obyvatelé Říčan z oblasti Na Vysoké.

Dne 25. července 2022 oslavila 90. narozeniny **Marie Rychlovská** z Říčan.

Dne 5. září 1932, před 90 lety, se narodil **František Křížek**. A to jako druhorozený v rodině Františka Křížka, majitele elektrotechnické firmy v Říčanech. Dětství strávil v rodinném dvojdomku na dnešní ulici 17. listopadu v těsném sousedství Bartošova parního mlýna. Učil se ve firmě svého otce a později v Praze, absolvoval střední průmyslovou školu elektrotechnickou a při zaměstnání vystudoval Fakultu elektrotechnickou Českého vysokého učení technického. Celý profesní život strávil ve Výzkumném ústavu těžkého strojírenství v Praze. Věnoval se výzkumu v oblasti tepelné techniky.

V roce 1968 se František Křížek zapojil do činnosti Klubu angažovaných nestraníků v Říčanech. Angažoval se také při obnovení činnosti Skautu v Říčanech. Po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 se stal pro komunistický režim nepohodlný. Projevilo se to jak v zákazu zastávání vedoucích pozic v zaměstnání, tak v omezení studijních možností jeho dětí. V období sametové revoluce v listopadu 1989 se aktivně účastnil diskusních setkání v Říčanech. V roce 1995 vstoupil do Občanské demokratické strany (ODS). Po frakčním boji v místní organizaci ODS se z ní rozhodl v roce 1997 vystoupit. Od mládí je aktivním sokolem. V devadesátých letech dvacátého a na začátku tohoto století zastával funkci jednatele Sokola Říčany a Radošovice. Jeho vzpomínky zaznamenali pracovníci Muzea Říčany a také žáci ve vzdělávacím projektu Post Bellum Příběhy našich sousedů.

Dvaadvacátého září 2022 si připomněli 50 let společného života manželé **Marcela a Josef Bauerovi**.

Hospodaření města

Rozpočet na rok 2022

Zastupitelstvo schválilo návrh rozpočtu města na rok 2022 na svém zasedání v prosinci 2021. Rozpočet města v roce 2022 byl podle Martina Gebauera, zastupitele za Klidné město a předsedy finančního výboru, finančně stabilní s potřebnými rezervami a byl připraven na nepříznivý vývoj ekonomiky v souvislosti se světovou hospodářskou krizí. Stejně jako v minulých letech se rozpočtu věnoval v únorovém čísle věstníku Říčanský kurýr. Říčanům objasnil, že město je díky výbornému hospodaření dále schopno investovat do mnoha projektů, které zvyšují kvalitu života občanů.

Vzhledem ke stále nejasnému vývoji pandemie koronaviru je velmi obtížné odhadovat vývoj ekonomiky pro následující období: *„Použili jsme ve srovnání s finančními modely konzervativní přístup, tzn. plánujeme příjmy nižší, a pokud se zadaří vybrat více, upravíme rozpočet v průběhu roku. Případné přebytky z přeplnění daňových příjmů by se použily na pozastavené investiční projekty a další opravy silnic, chodníků a městské infrastruktury, které nejsou zahrnuty do výdajů pro tento fiskální rok.“* Vysvětlil Martin Gebauer.

Město musí počítat s inflací, nárůstem cen energií a dalších cen tak, aby se to nedotklo rozsahu služeb občanům města. Například výrazně městu vzrostou náklady na odpady, a to z důvodu platnosti nového zákona o odpadech, který mimo jiné stanovuje přísnější limity pro recyklaci a zdražuje nevytříděný komunální odpad. S tím souvisí přechod na nový systém odpadového hospodářství, které bude z výše jmenovaných důvodů dražší.

Rostou také příspěvky příspěvkovým organizacím města, což jsou školy a další, například kulturní instituce. Rozpočet stále počítá s částkami na městské granty podporující sportovní oddíly, zájmové kroužky a sportovní a společenské akce a na dotaci sociálního fondu.

Byla odložena dlouho připravovaná stavba nové školy na Komenského náměstí, a to z důvodu vysokého nárůstu cen stavebních prací, a tedy významného překročení plánovaných nákladů. Bude potřeba dojednat vyšší dotace, protože vedení města nechce neúměrně zatížit rozpočet města na úkor jiných potřebných investic. Město si může dovolit dále dokupovat do majetku města nemovitosti nebo pozemky, pokud to má strategický smysl pro rozvoj města.

Z celkové sumy investic 309 milionů Kč je asi 200 milionů Kč již zasmulvněných s dodavateli projektů vybraných ve výběrových řízeních nebo rozběhnutých v roce 2021.

Plnění rozpočtu města

	Schválený rozpočet v Kč	Upravený rozpočet v Kč	Skutečnost k 30. 12. 2022 v Kč	% plnění k uprav. rozpočtu
PŘÍJMY				
Daňové příjmy (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z podnikání, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů města Říčany, daň z přidané hodnoty, správní poplatky a místní poplatky)	325 754 500,00	380 824 360,39	423 559 025,11	111,22
Nedaňové příjmy (příjmy z pronájmů, parkovací automaty, školné, stravné, pokuty)	152 420 454,00	142 804 433,13	151 360 676,89	105,99
Kapitálové příjmy (příjmy z prodeje majetku)	2 100 000,00	9 712 750,00	9 236 959,80	95,10
Přijaté dotace	116 159 008,00	131 112 619,25	106 692 096,65	81,37
Přijaté splátky půjček	60 000,00	658 400,00	658 400,00	100,00
Rozpočtové příjmy běžného roku celkem	596 493 962,00	665 112 562,77	691 507 158,45	103,97
Přebytek hospodaření za minulý rok	274 695 820,17	368 215 304,94	368 215 304,94	100,00
zůstatek pokladny cizí měny			0,00	
Úvěr	0,00	0,00	0,00	0,00
Příjmy celkem vč. přebytku hospodaření	871 189 782,17	1 033 327 867,71	1 059 722 463,39	102,55
VÝDAJE				
Běžné (provozní) výdaje	451 420 877,86	532 092 851,75	463 944 403,06	87,19
Rozpisové rezervy	13 599 522,74	3 999 746,69	0,00	0,00
Běžné výdaje celkem	465 020 400,60	536 092 598,44	463 944 403,06	86,54
Kapitálové (investiční) výdaje	309 137 779,68	402 635 572,16	200 937 219,95	49,91
Rezervy na investice	71 993 601,89	76 167 034,11	0,00	0,00
Investiční výdaje celkem	381 131 381,57	478 802 606,27	200 937 219,95	41,97
Rozpočtové výdaje běžného roku celkem	846 151 782,17	1 014 895 204,71	664 881 623,01	65,51
Splátky úvěru	25 038 000,00	18 432 663,00	16 998 070,13	92,22
Výdaje vč. splátky půjčky	871 189 782,17	1 033 327 867,71	681 879 693,14	65,99
rozdíl příjmy – výdaje	0,00	0,00	377 842 770,25	

Zdroj: Odbor finanční MÚ Říčany. Podrobné čerpání rozpočtu je k dohledání na www.ricany.cz.

V roce 2022 byly **dokončeny tyto projekty:**

Skončila půlroční **rekonstrukce ulice Nedbalova**. Opraveny nebo dobudovány byly inženýrské sítě: vodovod, dešťová a splašková kanalizace. V další etapě přišel na řadu nový asfaltový povrch komunikace včetně výstavby nového jednostranného chodníku ze zámkové dlažby. Doplněno bylo také nové veřejné osvětlení.

Od začátku roku do června město **upravovalo okolí Marváňku i rybník samotný**. Došlo k opravě cest pro pěší: zachovávají si přírodní charakter, jsou v mlatovém provedení s dřevěnou obrubou. Byly doplněny lavičky. Hráz mezi cyklostezkou a parkovištěm zůstala asfaltová a bylo na ní doplněno veřejné osvětlení. Vjezdu aut nyní brání sloupky. Byla vybudována tři dřevěná mola a dětské vodní prvky. Parkoviště dostalo nový povrch, byla opravena příjezdová komunikace a vznikla nová vstupní brána. Slavnostní otevření areálu se uskutečnilo 16. června.

Dne 20. dubna se konalo slavnostní otevření **bezbariérového podchodu pod železniční tratí**, umístěného vedle asfaltové stezky, která propojuje říčanské nádraží s komerční zónou. Na druhé straně ústí do ulice Barákova (u Lihovaru), kde navazuje na nový chodník. Podchod výrazně zkrátí cestu chodcům i cyklistům. Podchod byl v červnu vyzdoben malbami výtvarníků Jany Jandáčkové, Josefiny Jonášové a Filipa Jeřábka. Tématem maleb jsou psi, na zdech podchodu jsou bubliny s rýmy o pejscích a o říčanských lokalitách.

V létě byla hotová **celková rekonstrukce mostu přes Říčanský potok v Kolovratské ulici**. Po stržení starého mostu byly vybetonovány základy a stavěl se nový most, byla položena kanalizace, a to v úseku ke křižovatce s ulicí Podhrázskou. Po dokončení stavebních prací dostala část ulice nový povrch, renovací prošla autobusová zastávka a vzniklo několik parkovacích míst. Nový most má mít životnost 100 let.

Proběhla **rekonstrukce ulice Bílá**. Zahrnovala také vybudování chodníků a veřejného osvětlení. V této ulici vznikla v letech 2020–2022 **stavba unikátní MŠ Větrník**. Výuka v ní byla zahájena 1. září 2022. Extenzivní zelená střecha o ploše 356 m² a zelená fasáda je kromě estetické stránky také velice funkční, neboť optimalizují nakládání se srážkovými vodami, které budou zachyceny v souvrství vegetačních střech, v akumulární nádrži a v zasakovací galerii. Dominantou centrálního vstupního prostoru jsou čtyři vzrostlé kmeny stromů kotvené do podlahy a do nosné konstrukce.

Město v rámci navýšování kapacity parkovacích míst pro veřejnost realizovalo projekt **Rozšíření parkoviště Olivova**. Z původních třiceti stání zde vzniklo asi devadesát míst. Nové parkoviště počítá s bezpečnějším uspořádáním pro chodce, rozšířením veřejného osvětlení a s úpravou zeleně. Velkou výhodou je propojení parkoviště s Komenského náměstím a Štefánikovou ulicí.

Město dokončilo další z vítězných projektů, které navrhli sami občané v minulých ročnících Překvapte Říčany. **Víceúčelové molo** se nachází u oblíbeného přírodního koupaliště Jureček naproti pláži. Je volně přístupné i v zimních měsících, například pro říčanské otužilce. Využití najde třeba pro rybaření a relaxaci. Doplněno bylo i zastřešenou lavičkou pro příjemné posezení.

Došlo k **zastřešení tří autobusových zastávek**. Jedná se o zastávky (směrem do centra) Marvánek, U Lípy a Štefánikova. Na zastávce Štefánikova, v městské zástavbě, byla zvolena „zelená střecha“ s trvalkami. Takovou střechu má už z dřívějšíka zastávka Nádraží.

Město pokračovalo v **opravování vozovek a chodníků**. Rekonstrukce se dočkaly chodníky v ulicích Olivova, Bezručova, Domažlická. Dále proběhly rekonstrukce ulic Otavská, Sokolovská, Zahradní, V Doubí, Škroupova, Thomayerova, opraveny byly komunikace v ulici Družstevní a U Kina.

Uskutečnila se **rekonstrukce Janovského rybníka v Kuří**. Bylo obnoveno potrubí spodní výpusti, požeráku, vývaru, odpadní potrubí k revizní šachtě a bezpečnostního přelivu. K odbahnění rybníka došlo už v roce 2014. Před zahájením prací došlo k výlovu chráněných škeblí rybníčních, které byly přesunuty do jiných rybníků.

Proběhla rozsáhlá a náročná výstavba **nového chodníku v Kuří v ulici Květná** a **výstavba chodníku ke hřbitovu v ulici k Solné stezce** včetně doplnění veřejného osvětlení a opravy povrchu komunikace.

Byla **upravena zahrada u Husovy knihovny**, která sídlí v Teršípově domě na Masarykově náměstí. Svažité terén zahrady musel být srovnán, bylo nutné vybudovat novou opěrnou zeď u břehu Mlýnského rybníka. V zahradě vyrostly odpočinkové terasy. Posezení v dolní části nabízí výhled na hladinu rybníka. Dřevěné pódium je vybaveno bílými židlemi a lavicemi, nechybí ani knihobudka. Dešťová voda je svedena do štěrkových vsakovacích prohlubní. Pro děti je tu vodní prvek – pumpa, z které teče voda kamenným korytem s nerezovými koly a dalšími prvky. Zahradu mohli lidé navštěvovat od adventu v otevírací době knihovny.

Město dokončilo a zkolaudovalo **stavbu první etapy Industriálního parku** v komerční zóně nad železniční tratí. Vstup je zde dovolen dětem až od osmi let a do deseti pouze za dozoru dospělé osoby. Určen je pro jízdu na bruslích, skateboardech, speciálních koloběžkách a kolech BMX.

Byla dokončena **renovace schodiště v Rondelu** v podchodu pod železniční tratí (včetně postranních stěn se zábradlím). Opravena byla i **bezbariérová rampa**, kterou na cestě, která propojuje Říčany a Radošovice, využívají maminky s kočárky a cyklisté.

(Informace jsou převzaty z tiskových zpráv města. K některým projektům se kronikářka vyjadřuje v jiných pasážích, např. Životní prostředí.)

Hospodářský život

Obchod a služby

Na Masarykově náměstí 6/17 nedaleko kostela přibýlo další pekařství. Vedle prodejny zdravé výživy se v prvních týdnech roku objevila prodejna firmy **Náš chléb**. Ta byla v roce 1998 založena v Jablonci nad Nisou. V současnosti má pekárny a prodejny v severních, východních i středních Čechách.

Dne 22. února se otevřel na rohu Olivovy a Rýdlovy ulice obchod s dětským oblečením **Cocodrillo**. Prodejna Envero se z těchto prostor přestěhovala do průjezdu na východní straně náměstí.

Město koupilo budovu **pošty na náměstí**. Česká pošta zde bude nadále působit v přízemí, další prostory by měly sloužit například pro energetické poradenství. Město chystá celkovou rekonstrukci budovy, plánuje se zřízení jedné z prvních poboček pošt nové generace.

Dům služeb byl v Říčanech dostavěn a předán do užívání veřejnosti v roce 1974. Bývalo zde zakázkové krejčovství, květinářství, lakýrnictví, čistírna, mandlovna, kadeřnictví, holičství, pedikúra, inzerce a pohřební služba. Na začátku devadesátých let došlo k přeměně objektu na administrativní budovu, vznikla střešní nástavba na budově.

Zdravotnictví a péče o obyvatelstvo

V Říčanech funguje nemocnice, poliklinika a množství ordinací specializovaných lékařů v různých částech města.

Na Komenského náměstí v prostorách DPS Senior sídlí soukromá gynekologická ordinace **Gynekologie Říčany, s. r. o.** V roce 2021 tuto ambulanci převzal od MUDr. Hany Klenkové MUDr. Jan Drahoňovský. Kromě těchto dvou lékařů zde v roce 2022 ordinovaly také MUDr. Lucie Marešová a MUDr. Karolína Kroupová. Ordinace poskytuje i terénní služby zkušené porodní asistentky – návštěvní služby po porodu a laktační poradenství.

Dalšími říčanskými gynekology jsou MUDr. Josef Jantač, který ordinuje na poliklinice ve Štefánikově ulici, a MUDr. Jaroslav Sokol s ordinací v Husově ulici.

V roce 2022 v souvislosti s pandemií koronaviru a začátkem války na Ukrajině zaznamenali příliv pacientů **psychologové a psychiatři**. Psychické problémy se ve zvýšené míře objevují u dětí i dospělých. Přímo v Říčanech se lidé mohou na psychologa obrátit v terapeutickém centru **Modré dveře** v ulici Tyrše a Fügnera nebo v **Centru podpory duševního zdraví Říčany** na Olivově ulici. Psychologickou ambulanci v našem městě mají i další odborníci. **Psychiatrii Říčany, s. r. o.** najdou lidé v Bezručově ulici.

O intenzivní práci **Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Říčany** pro uprchlíky v Říčanech se píše v pasáži Pomoc pro Ukrajinu.

Politický a veřejný život města

Výstavba železničního koridoru

Ve čtvrtek 13. ledna se v Říčanech uskutečnilo setkání s veřejností týkající se výstavby železničního koridoru D204 Praha – Strančice – Bystřice u Benešova. Akci zorganizoval Středočeský kraj za přítomnosti náměstka hejtmanky pro regionální rozvoj a územní plánování Jiřího Snížka a ředitele Odboru přípravy staveb Pavla Paidara ze Správy železnic. Lidé si přišli poslechnout, zda se v projektu neplánují změny. K těm skutečně dojde. Vysokorychlostní trať bude změněna na konvenční s rychlostmi do 200 km/h. Původní projekt počítal s tím, že se nový koridor stane součástí rychlého spojení RS1 Praha – Brno – Ostrava – Katowice a trať měla mít vysokorychlostní parametry (maximální rychlost až 350 km/h). Pro toto spojení však byla nakonec zvolena severní varianta přes Havlíčkův Brod. Projekt úseku Praha – Benešov však zůstane zachován. Tato trať se stane součástí IV. železničního tranzitního koridoru Německo – Ústí nad Labem – Praha – České Budějovice – Rakousko, který je v současnosti veden po stávající trati.

Nová trať má ulevit stávající přetížené trati 220/221 Praha – Benešov – České Budějovice. Bude určena pro dálkovou osobní dopravu (expresy a rychlíky) a zrychlenou osobní regionální dopravu (spěšné vlaky). Přes Říčany má vést jihozápadně od zástavby, mezi částí Voděrádky a hřbitovem, dále kolem letiště u Světic. Stavba je v roce 2022 ve fázi projektové přípravy (studie proveditelnosti), dalším nezbytným krokem bude aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje. Po prezentaci byl ponechán prostor na dotazy a podněty. Zástupci z řad veřejnosti vyjádřili obavy z fragmentace krajiny, bariérového efektu trati a hluku. Původně měla být trať na území Říčan v naprosté většině délky pod zemí, nově má být ve značné části trasována po povrchu a problematika rozdělení krajiny se tedy týká i našeho města. Zástupce Správy železnic účastníky setkání ujistil, že veškeré negativní vlivy na životní prostředí budou řešeny v následujících fázích přípravy, což ukládá i zákon. Stavba projde i procesem EIA (Vyhodnocení vlivů na životní prostředí).

Trať bude muset splnit veškeré hlukové limity dané zákonem, jako příklad řešení byly uvedeny zelené protihlukové valy. Fragmentaci krajiny mohou řešit ekodukty, propustky nebo mimoúrovňové přechody. Mezi přítomnými z většiny panovala shoda ohledně prospěšnosti nové trati, ovšem v takovém provedení, které minimalizuje negativní vlivy na životní prostředí. Zazněl i provozní koncept regionální dopravy na nové i stávající trati. Podle Plánu dopravní obslužnosti Integrované dopravy Středočeského kraje bude na nové trati provozována linka स्पěšných vlaků Praha – Vlašim / Sedlčany, na současné trati zůstanou osobní vlaky linky S9, které budou jezdit co 15 minut a část uvolněné kapacity trati bude využita k rozšíření stávající स्पěšné linky R49, která bude jezdit ve špičkách co 30 minut.

Nová trať je tak výhodná i pro naše město, přestože na ní v Říčanech nebude zastávka (nový terminál je naplánován v Lipanech), umožní totiž zlepšit dopravní obslužnost na stávající trati. Část uvolněné kapacity bude využita pro nákladní vlaky podle dlouhodobé strategie o přesunu nákladní dopravy z kamionů na železnici.

Veřejnost bude mít možnost se k plánované trase vyjádřit. Optimistický předpoklad zahájení výstavby je rok 2035.

(Podle tiskové zprávy města.)

Orlová v Říčanech a Říčany v Orlové

V lednu proběhlo setkání zástupců našeho města se zástupci Orlové. Impulsem k setkání byla debata v pořadu České televize Události, komentáře, kde vystoupili starostové z měst, které se umístily na prvním a posledním místě v hodnocení indexu kvality života v projektu společností Obce v datech a Deloitte. (V roce 2021 byly Říčany v čele žebříčku, Orlová na jeho konci.) Říčanský starosta David Michalička pak pozval starostu Orlové Miroslava Chlubnu a jeho kolegy do našeho města.

Po úvodním krátkém představení obou měst se hovořilo o problémech, které obě města trápí, o projektech, které se daří, a o možné spolupráci. Diskutovalo se také o parametrech hodnocení indexu kvality života. Orlová je hornické město s 28 tisíci obyvateli, z nichž zhruba 20 tisíc bydlí na sídlišťích, a má odlišnou sociální skladbu obyvatel než Říčany. Orlovou trápí úbytek obyvatel, špatné ovzduší, vyšší nezaměstnanost; dopravní kolony tam téměř neznají, ale problémy s parkováním ano. Toto město má velký lesopark uprostřed města i dostatečnou infrastrukturu. Obyvatelé využívají i služeb a infrastruktury blízkého Polska, což například v indexu Obce v datech zohledněno není. Obě města se dohodla na budoucí vzájemné spolupráci. Společným jmenovatelem je participativní rozpočet, dalšími nápady byla sportovní utkání mládeže nebo návštěva hornického města pro říčanské seniory. V rámci krátké procházky městem představil ředitel Muzea Říčany Jakub Halaš práci muzea, provedl hosty geoparkem a připojil pozvání na workshopy pro děti i učitele z Orlové. Krátké zastavení proběhlo u zříceniny hradu a následovala procházka podél Mlýnského rybníka. Po obědě v restauraci Jureček provedl delegaci po parku dětské léčebny ředitel Olivovny Miroslav Vacek. S ozdravnými pobyty pro děti s respiračními chorobami, ekzémem a obezitou seznámila zástupce Orlové primářka Ludmila Vašíčková a historické informace o Olivovně, kdysi vychovatelně založené na konci 19. století, doplnil Josef Boubín.

Zástupce Řičan pozval starosta Orlové Miroslav Chlubna na zářijové slavnostní zastupitelstvo. Starosta David Michalička a Kateřina Lauerová z oddělení komunikace s veřejností popsali své dojmy takto: *„První dojem z města byl velmi pozitivní. Čisté a zelené město s novým náměstím. Úřad se může pochlubit moderní zasedací místností a jednacím sálem. Stihli jsme jen rychlou projížďku městem. Viděli jsme místa, kde dříve stály domy, které zmizely důsledkem těžby. Projížděli jsme kolem dolů i takzvanou vyloučenou lokalitou. Orlová je v mnohém rozdílná, ale jistě je co obdivovat a čím se vzájemně inspirovat.“*

(Podle tiskových zpráv a sociálních sítí města.)

Parkování v Říčanech

Městu bylo dne 14. února 2022 doručeno rozhodnutí Odboru dopravy Krajského úřadu Středočeského kraje, které ruší velkou část dopravního značení v ulicích Řičan zavedeného v létě 2021. Krajský odbor dopravy se začal říčanským parkovacím systémem zabývat na podnět dvou občanů a trvalo osm měsíců, než městu bylo toto rozhodnutí doručeno.

Rozhodnutí nabylo právní moci 1. března a část dopravních značek byla zneplatněna. Také placené parkování v Říčanech bylo od 1. března dočasně zrušeno.

Město připravilo správní žalobu na zrušení rozhodnutí spojenou s návrhem předběžného opatření na odklad jeho účinku. Rozhodnutí nedává možnost odvolání nebo jiného opravného prostředku.

Místní referendum města Říčany konané 15. února 2022 je neplatné. Hlasování se zúčastnilo 2 347 občanů z celkového počtu 11 701 zapsaných oprávněných osob, což je 20,06 %. Aby referendum mohlo být prohlášeno za platné, je podle zákona potřeba 35% účast. Platných hlasů bylo celkem 2 319 (z toho 2 172 ANO a 147 NE).

Radnice i přes neplatnost referenda vnímá hlas občanů. Hodlá parkovací systém i nadále upravovat a především zjednodušit. Připravuje jednu zónu a jednu cenu pro všechny Říčanačky. Z podnětů občanů vyplynulo, že nejvíce lidem vadí komplikovanost parkovacího systému. Devět oblastí a množství různých variant předplatného jsou pro tak malé město, i když systém jinde funguje, příliš složité. Lidé také vnímali jako nespravedlivý rozdíl v ceně karty mezi obyvateli centra proti zbytku města. Velkému množství občanů nevyhovují platební metody pouze přes internet a mobilní aplikace. Časový rámec zjednodušení systému parkování závisí na osudu rozhodnutí Středočeského kraje.

(Podle tiskových zpráv města.)

Úpravy na sídlištích

Pro získání zpětné vazby od obyvatel sídlišť a pro zajištění informovanosti v době opatření proti koronaviru umístilo město na čtyři říčanská sídliště vitríny. V těch se průběžně objevují informace ohledně plánovaných změn v jednotlivých lokalitách. Jedná se o lokality Haškova, Olivova, Na Kavčí skále a na Komenského náměstí.

Na začátku roku 2022 se zde objevily informace o možnosti umístění kompostéru, informace o nádobě, o přínosech kompostování i praktické rady, co do kompostéru patří. Kompostování je komunitní záležitostí a v každé lokalitě se našel dobrovolník, který si ho vzal na starost. Vzniklý kompost mohou obyvatelé využít pro své potřeby na záhony i do domácích květináčů. Bioodpad z domácností se tak přemění na cennou surovinu a nebude končit v černých popelnicích určených pro smíšený komunální odpad. Podle průzkumů bioodpad z domácností tvoří 40 až 60 % obsahu černých popelnic, bioodpad tak zbytečně cestuje na skládku nebo do spalovny.

Kompostéry byly do lokalit dodány v březnu. V září byly na vybraná stanoviště na sídlištích přistaveny hnědé nádoby na bioodpad o objemu 1100 litrů.

V červnu došlo k plánované obměně mobiliáře – košů a laviček. Na Kavčí skále se řešila modernizaci dětského hřiště a možnost zpevnění plácku.

O letních prázdninách byla mj. na sídlišti Olivovna dokončena oprava chodníků k bytovým domům podél ulice Bezručova od ulice Boženy Němcové po Dukelskou. Proběhla výměna lamp nevhodného veřejného osvětlení. Na sídlišti Na Kavčí skále proběhla oprava chodníku Domažlická podél celého sídliště.

Nové lavičky jsou pevně ukotveny většinou na plochu s mlatovou úpravou. Umístění bylo schváleno zdejšími obyvateli. Někde bylo nutné lavičky posunout z důvodu ochrany kořenového systému. Nové stání pro separovaný odpad s opravenou parkovací plochou bylo dokončeno v ulici Marie Pujmanové.

Pomoc pro Ukrajinu

Město Říčany se od konce února intenzivně zapojilo do pomoci Ukrajině, která se ocitla ve válce s Ruskem. Občané přispívali do **sbírek**, odkud část věcí odjížděla s konvojem do Onokivského regionu u Užhorodu, kam se soustřeďovali Ukrajinci, kteří utíkali z rozbombardovaných měst ve vnitrozemí. Část humanitární pomoci zůstala v Říčanech pro ukrajinské uprchlíky, kteří se vydali do České republiky a přímo do našeho regionu. Při organizaci sbírek neúnavně pomáhali dobrovolníci z Koloběhu.

Místostarosta Pavel Matoška dojednal spolupráci města Říčany s **hotelem Prato**, jehož současná majitelka pochází původně z Ukrajiny. Město přispělo finančně na provoz tohoto ubytovacího zařízení, které dočasně poskytlo útočiště uprchlíkům před válkou. Byly zde ubytovány převážně matky s dětmi. Celková kapacita hotelu je sto osob.

Město pro uprchlíky připravilo **informativní brožuru v ukrajinštině**, zájemci si ji mohli vyzvednout v infocentru v Rondelu v podchodu říčanské železniční stanice nebo v podatelně městského úřadu na Masarykově náměstí. Město s uprchlíky komunikovalo i prostřednictvím koordinátorky Miroslavy Kučerové, která zorganizovala 6. dubna **setkání v KC Labuť**. V infocentru v Rondelu byly od pondělí do pátku od 13 do 16 hodin úřední hodiny v ukrajinštině. Souhrn užitečných informací našli ukrajinští občané také na webu města.

V Říčanech se podařilo rychle zorganizovat několik **adaptačních skupin pro ukrajinské děti**. Sloužily nejen pro výuku, ale především pomáhaly dětem seznámit se s novým prostředím a také se vyrovnat se změnami a traumaty. Adaptační skupiny vznikly v hotelu Pratol, v MŠ Čtyřlístek, v ZŠ U Říčanského lesa a v nové skautské klubovně. Část dětí z hotelu Pratol pak docházela do ZŠ Bezručova, kde měly dopoledne k dispozici prostory školní družiny. Organizaci výuky a vybavování improvizovaných školních učeben se intenzivně věnoval Odbor školství a kultury Městského úřadu v Říčanech, především Irena Smolíková a Petra Němečková.

Výuka češtiny probíhala v Mortimer English Clubu Říčany, v centru Na Fialce a také v rámci adaptačních skupin.

S plným nasazením pomáhal i **Odbor sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Říčany**. Ten zajišťoval pomoc uprchlíkům v rámci celého ORP (obce s rozšířenou působností). Poskytoval mj. pomoc nezletilým bez doprovodu, tedy dětem, které do České republiky přišly bez doprovodu rodičů. Poskytoval poradenství uprchlíkům z Ukrajiny: kde a jak žádat o dávky, kam se obrátit o humanitární pomoc apod. Radil také lidem, kteří nabídli uprchlíkům ubytování. V Říčanech a okolí jich nebylo málo. Byli mezi nimi například lidé, kterým odrostly děti a uvolnily se jim prostory v domě.

Centrum Na Fialce, Muzeum Říčany, Klub Cesta a další organizace, říčanští skauti, sokolové, fotbalisté i jiní sportovci nabídli ukrajinským dětem možnost zdarma se účastnit **kroužků, tréninků a jiných volnočasových aktivit**.

Překvapte Říčany – 6. ročník

V participativním rozpočtu Překvapte Říčany občané rozhodli, do čeho má radnice investovat pět milionů. V šestém ročníku vyhrály v projektech do dvou milionů náměty občanů na zastřešení autobusových zastávek a stavbu chodníku v ulici Dukelská. Do půl milionu má podle místních radnice investovat do renovace severního vstupu do Rondelu na nádraží a také do revitalizace okolí u zříceniny hradu včetně instalace vyhlídkové terasy. V tomto ročníku se utkalo 8 velkých projektů a 14 malých. Od 1. do 15. června hlasovali občané s trvalým pobytem starší 15 let. Celkem se zapojila bezmála tisícovka (968) Říčaňáků, kteří mohli hlasovat on-line nebo v infocentru na Masarykově náměstí a v Rondelu.

Podrobněji k výsledkům hlasování:

Velké projekty (realizovány budou první dva projekty)

1. Zastřešení autobusových zastávek, 54 % (522 kladných hlasů)
2. Chodník v ulici Dukelská (Bezručova – Černokostelecká), 45 % (439 kladných hlasů)
3. Vnitřní herna – místo pro setkávání dětí a jejich rodičů, 29 % (309 kladných hlasů)
4. Revitalizace návsi Strašín, 24 % (258 kladných hlasů)
5. Pomoc ukrajinským ženám a dětem na Říčansku, 22 % (245 kladných hlasů)
6. Hřbitov, 11 % (163 kladných hlasů)

7.–8. Darování části rozpočtu Překvapte Říčany VI na pomoc Ukrajině, 0 % (157 kladných hlasů, 155 záporných)

7.–8. Elektroauta a elektrokola na zkoušku, 0 % (139 kladných hlasů, 137 záporných)

Malé projekty (realizovány budou první dva projekty)

1. Renovace severního vstupu do Rondelu, 41 % (421 kladných hlasů)
2. Obnovení terasy Na Hradě „Úprava okolí hradu v Říčanech – II.“, 36 % (368 kladných hlasů)
3. ReUse point aneb dejte věcem druhou šanci, 33 % (381 kladných hlasů)
4. Očištění města od graffiti, 33 % (345 kladných hlasů)
5. Úprava pěší cesty k Olivovně, 33 % (331 kladných hlasů)
6. Oprava pěšiny z ulice Roklanská k ZŠ U Lesa, 31 % (315 kladných hlasů)
7. Udělejme něco s těmi schody!, 27 % (301 kladných hlasů)
8. Posezení U dubů 19 %, (223 kladných hlasů)
9. Workoutové hřiště na cyklostezce – posilujeme také vztahy, 14 % (174 kladných hlasů)
10. Projektová dokumentace „Rekonstrukce ulice Do Lehovic“, 14 % (164 kladných hlasů)
11. Venkovní fitness v centru města, 13 % (196 kladných hlasů)
12. Stínění rušivého veřejného osvětlení, 11 % (197 kladných hlasů)
13. Elektronická zvonkohra a nasvícení na věž Staré radnice, 1 % (196 kladných hlasů, 189 záporných)
14. Psí park, -5 % (126 kladných hlasů, 177 záporných)

(Podle informací v Říčanském kurýru č. 7–8/2022.)

Změna pro Říčany

Politické hnutí Starostové a nezávislí oznámilo na květnovém jednání zastupitelstva změnu názvu svého zastupitelského klubu na Změna pro Říčany – STAN. Lídr Zdeněk Hraba změnu vysvětlil na stránkách Říčanského kurýru č. 6/2022: *„Změna názvu vůbec neznamena, že bychom hájili vaše zájmy jinak než v průběhu minulých čtyř let. Naopak, pořád si stojíme za svým – ať už jde o převody bytů na Komenského náměstí, zahájená a pokračující jednání s vedením města a Českou poštou o budoucnosti a podobě jejích služeb v Říčanech nebo právní pomoc při přípravě některých důležitých dokumentů. Stejně tak neměníme svůj názor na to, že přespolní má nyní nefér nálepku nepřítele, co může za ucpané silnice a málo míst ve školách a žádná pozitiva. Ona negativa jsou totiž jen jednou stranou mince. Tou druhou je fakt, že tu tenhle nepřítel může být také klientem nebo zaměstnancem. Proto chceme ještě před komunálními volbami otevřít prostor pro jednání s okolními obcemi o společné hromadné dopravě i nových školách mimo náš katastr. Nesmírně důležitá je pro nás i komunikace s krajem, který by nejen z pozice vlastníka většiny komunikací ve městě nebo zřizovatele gymnázia neměl být naším soupeřem, ale naopak partnerem. A vstřícné a profesionální jednání hejtmanky Petry Peckové, která je mimochodem také ze STAN, našemu městu dveře nezavírá. V takové práci pro Říčany vidíme smysl a chceme v ní přirozeně pokračovat a zúročovat tak své zkušenosti i dobrou praxi našich kolegů.“*

SPOLU

Říčanská ODS, TOP 09 a KDU-ČSL se rozhodly v zářijových komunálních volbách kandidovat společně jako koalice SPOLU. Lídr koalice Miloslav Šmolík (ODS) se vyjádřil v Říčanském kurýru č. 6/2022: *„Chceme lidi spojovat, nikoliv rozdělovat, chceme v Říčanech pohodovou tvůrčí atmosféru, ne dohadování a posmívání. Chceme společně posunout Říčany dál. Na kandidátce máme nejen kolegy z TOPky a KDU-ČSL, ale i zapálené Říčaňáky, kterým na životě v Říčanech záleží. Máme přesah do velké politiky jako před 12 lety, kdy jsme kolegům z Klidného města*

otevírali dveře na ministerstva. Bohužel na to naši koaliční partneři rychle po volbách 2014 i 2018 zapomněli. My však trpělivě a postupně pracovali a některé věci se (i navzdory) městu povedly. Díky Krajskému úřadu se staví tělocvična u gymnázia, nevzdali jsme boj o výstavbu obchvatů Říčan představitelům KM navzdory, kteří raději město dopravními opatřeními téměř zneprůjezdnil, aby donutili lidi autem přes město nejezdit. Docílili tím jen ucpání města, resp. ulic, a nakonec od svých nápadů 'pokus omyl' ustoupili. Rádi bychom dále s Krajským úřadem pokračovali v krocích, jako je směna pozemků pod Mlýnským rybníkem, nebo výstavba sídla záchranky i správy silnic v areálu vedle přivaděče do Říčan, či zajistili dostatek vody přivaděčem přímo ze Želivky. Chceme přinést městu profesionalitu, odpovědnost a také kontinuitu a hrdost na město, kde se nám všem dobře žije. Navázat na to dobré, ale změnit přístup k řešení problémů, které chceme řešit profesionálně a koncepčně.“

Nový prostor pro Muzeum Říčany

Město Říčany získalo ve druhé polovině roku 2017 do svého vlastnictví dům čp. 14 v ulici Na Hradě s cílem vytvoření moderní expozice Muzea Říčany a rozšíření stávajících nedostačujících prostor muzea. Pozemek domu sousedí s hradní zahradou i s Geoparkem Říčany. V dalších třech letech probíhaly přípravné práce – statické posouzení stávajícího objektu, geodetické zaměření, archeologický a geofyzikální průzkum pozemku, následně se vedly diskuse s Národním památkovým ústavem týkající se podmínek pro budoucí výstavbu v areálu zříceniny říčanského hradu. V průběhu roku 2021 došlo k doformulování soutěžních podmínek, stavebního programu a ke shromáždění podkladů potřebných pro vyhlášení architektonické soutěže. Na základě soutěžních podmínek architekti zpracovávali od listopadu 2021 do února 2022 své soutěžní návrhy. Díky architektonické soutěži získalo město patnáct rozdílných návrhů budoucího muzea v areálu říčanského hradu. Návrhy hodnotila odborná porota složená z nadpoloviční většiny nezávislých členů (architektů) a z členů závislých – zástupců města a Muzea Říčany –, společně se zástupkyněmi Národního památkového ústavu a specialistou na energetickou koncepci.

V průběhu hodnocení byl přizván i odborník na územní a regulační plán. Porota nakonec dospěla k výběru čtyř nejlepších návrhů, kterým byly uděleny ceny a jednomu návrhu byla udělena odměna. Vzhledem k tomu, že soutěž byla anonymní, neměli autoři návrhů možnost v průběhu projekčních prací konzultovat s budoucím uživatelem provozně-dispoziční detaily. Každý z oceněných návrhů tak vyžaduje drobné úpravy.

Všechny kompletní návrhy si zájemci mohli prohlédnout od léta do konce roku na výstavě soutěžních návrhů v budově městského úřadu na Komenského náměstí. Zda a kdy se bude jeden z oceněných návrhů realizovat, nebylo při dokončování kroniky za rok 2022 jasné.

Nová služba „Dáme úřad“

Město zavedlo od začátku července, zatím ve zkušebním provozu, pro občany Říčan novou službu „Dáme úřad“. Spočívá v tom, že kurýr doveze lidem vyřízené dokumenty až domů, v čase, který si občané sami zvolí. Jak má zájemce o tuto službu postupovat? Už při podání žádosti, vydání stanoviska, uzavření nájemní smlouvy nebo dalších z vybraných agend odborů správy majetku města si klient může zvolit doručení vyřízených dokumentů na svoji říčanskou adresu. Jakmile referent městského úřadu ukončí zpracování podání, bude klienta informovat SMS zprávou nebo e-mailem, že se může přihlásit do softwarové aplikace přes svoje telefonní číslo k objednání termínu a místa doručení. Klient obdrží heslo do objednávkového systému. Ve zvoleném termínu pak doručí kurýr zásilku.

Záříjové volby a změny v zastupitelstvu

Voleb do Zastupitelstva města Říčany, které probíhaly 23. a 24. září 2022, se zúčastnilo 5 980 voličů, což představuje 51,09% volební účast. O hlasy voličů se ucházela čtyři politická uskupení: Klidné město, Změna pro Říčany – STAN, Unie pro sport a zdraví Říčany a SPOLU.

Výsledky voleb:

1. Klidné město 10 mandátů a 53 512 hlasů
2. Změna pro Říčany – STAN 6 mandátů a 34 648 hlasů
3. SPOLU 3 mandáty a 17 250 hlasů
4. Unie pro sport a zdraví Říčany 2 mandáty a 12 846 hlasů

Klidné město volby vyhrálo již po čtvrté za sebou. O jeden mandát oproti minulým volbám posílila Změna pro Říčany – STAN a také Unie pro sport a zdraví Říčany. Nejvyšší počet hlasů ze všech kandidujících politiků získala dosavadní místostarostka Hana Špačková.

Volební účast v Říčanech byla vyšší, než činí celorepublikový průměr (46,07 %), i průměr v okrese Praha východ (49,87 %).

Do říčanského zastupitelstva bylo voleno celkem 21 mandátů. Pro volební období 2022–2026 to jsou zastupitelé:

Mgr. Michal Anelt (Klidné město)
Petr Auředník (Klidné město)
Petr Bartoš (Změna pro Říčany – STAN)
PharmDr. Jana Doleželová (Klidné město)
Karla Egidová (Spolu – ODS)
Mgr. Marek Fořt (Unie pro sport a zdraví Říčany)
David Frydrych (Unie pro sport a zdraví Říčany)
Ing. Martin Gebauer (Klidné město)
JUDr. Ing. Zdeněk Hraba, Ph.D. (Změna pro Říčany – STAN)
Mgr. Jitka Jančíková (Změna pro Říčany – STAN)
Mgr. Jiří Kozák (Spolu – ODS)
Mgr. Tomáš Krebs (Změna pro Říčany – STAN)
Ing. Pavel Matoška (Klidné město)
Ing. David Michalička (Klidné město)
Mgr. Soňa Mikešová (Klidné město)
MUDr. Michal Mrázek (Změna pro Říčany – STAN)
Mgr. Adam Polánský (Změna pro Říčany – STAN)
Ing. Tomáš Skřivánek (Klidné město)
Ing. Miloslav Šmolík, MSc. (Spolu – ODS)
Mgr. Hana Špačková (Klidné město)
Ing. Jarmila Voráčková (Klidné město)

O postu starosty hlasovali nově zvolení zastupitelé v rámci ustavujícího zasedání dne 19. října 2022. Starostou města byl zvolen David Michalička, 1. místostarostkou Hana Špačková, 2. místostarostou Pavel Matoška. Na ustavujícím zasedání byla zvolena také sedmičlenná Rada města Říčany ve složení:

Ing. David Michalička (Klidné město) – starosta – uvolněný
Mgr. Hana Špačková (Klidné město) – 1. místostarostka – uvolněná
Ing. Pavel Matoška (Klidné město) – 2. místostarosta – neuvolněný

Ing. Jarmila Voráčková (Klidné město) – radní – uvolněná
Petr Auředník (Klidné město) – radní
Mgr. Michal Anelt (Klidné město) – radní
David Frydrych (Unie pro sport a zdraví) – radní

Církev – z dění kolem místních společenství

Římskokatolická církev

Tříkrálová sbírka pro potřebné

V lednu 2022 (na rozdíl od roku 2021, kdy platila přísná protiepidemická opatření v souvislosti s koronavirem) mohly probíhat tradiční pochůzky koledníků po některých říčanských ulicích a v některých okolních vesnicích. Podle vedoucí Farní charity Říčany Marie Junkové nebylo tentokrát dostatečné množství skupinek, aby zvládly navštívit velký počet dárců. Přesto se v kasičkách sešlo 81 016 Kč, skoro dvakrát více než v minulém roce. Stabilní pokladničky byly umístěny v kostele, v oční optice na náměstí a na městském úřadě. Sběrka pak pokračovala ještě on-line pomocí formuláře na webových stránkách Tříkrálové sbírky, a to do 30. dubna.

Humanitární sbírky

Tradiční jarní humanitární sbírka pro Diakonii Broumov se konala 12. května. Řičanští tak podpořili nejen potřebné lidi u nás, ale i příchozí uprchlíky z Ukrajiny a také organizaci Diakonie Broumov, sociální družstvo, která darované věci přebírá, ve svých chráněných dílnách vše vytřídí a připraví k dalšímu použití. Další termín sbírky byl 6. října. Tentokrát nebylo darovaných věcí tolik jako ve sbírkách minulých. Marie Junková z Farní charity vysvětlila důvody v podzimním čísle farního zpravodaje Zvon: *„Lidé asi začali více šetřit, a tak zřejmě ani nevyřazují tolik věcí ze skříně. Anebo již darovali nepotřebné oblečení a mnoho dalšího do sbírek, které probíhají od začátku války na Ukrajině.“*

Dar manželů Hudečkových říčanskému kostelu

Na svátek sv. Anežky České, v neděli 13. listopadu, zdobila interiér říčanského kostela sv. Petra a Pavla nová socha. Oduševnělou krásu Anežky Přemyslovny zachytil do kameniny sochař Miroslav Hudeček. Společně s manželkou Olgou tento portrét kostelu věnovali.

Církev bratrská

Zelený čtvrtek jinak

Církev bratrská slavila tradiční židovský svátek, který se přímo týká křesťanské víry: Pesach – židovské Velikonoce. Ve čtvrtek 14. dubna zvala i širokou veřejnost, a to do klubu CÉBěčko na Masarykovo náměstí nad optikou. Součástí slavnosti byla večeře.

Čtení z Bible na náměstí

Na Bílou sobotu (16. dubna) se říčanský sbor Církev bratrské již tradičně připojil k celonárodnímu čtení z Bible. Kdo měl zájem, mohl si přijít poslechnout nebo i přečíst texty, které popisují velikonoční a jiné události, na Masarykovo náměstí od 8 do 13 hodin.

Místní infrastruktura

Doprava a spoje

Od 3. ledna zrychlila linka 385 (Říčany, Olivovna – Opatov). V části trasy totiž začala být nově vedena po dálnici. Trasování v rámci Říčan zůstává beze změny.

Radnice pracuje na dalších zlepšeních konkurenceschopnosti veřejné autobusové dopravy. Během roku 2022 došlo například ke spuštění dosud chybějící autobusové linky Říčany – Úvaly. Ke kvalitativním změnám došlo i na linkách, které spojují centrum města s obcemi na východ od Říčan. Během ranní a odpolední špičky došlo k posílení MHD, častější spojení získalo například sídliště Olivovna a nově bylo na systém MHD napojeno i Kuří.

Říčany s místní částí Voděrádky propojila v roce 2022 nová travnatá cesta podél komunikace Voděradská. Ta je ve správě Středočeského kraje, který podél vysázel i nové stromy. Městu bohužel nepatří pozemky podél komunikace, aby mohlo postavit třeba mlatový chodník nebo asfaltovou cyklostezku. Díky souhlasu vlastníků pozemků a ochotě zemědělce, který podniká na přilehlých polnostech, však vznikla z iniciativy radnice zatravněná cesta, kterou již mnozí běžci, chodci i cyklisté využívají, aby nemuseli riskovat na úzké krajnici.

Cyklostezka Do Prahy na kole získala v soutěži Středočeského kraje ocenění za stavbu určenou k veřejnému účelu a cenu hlavních partnerů roku 2022. Porota ocenila schopnost dohody několika obcí se stanovením její trasy, získáním společné dotace a její kompletní provedenou realizaci. Zejména hodnotila originalitu řešení odpočinkových zařízení, plnicích nejen svoji základní relaxační funkci, ale umožňujících zároveň estetický zážitek v malebném přírodním prostředí. Přístřešky, odpočívadla, pikniková místa, herní prvky a servis pointy dovybavují nápaditě, ale s krajinářským citem celou trasu cyklostezky.

Od konce června mají Říčanašti možnost využívat službu CITYA. Jedná se o novou přepravní službu na vyžádání. Svou destinaci zadají cestující do aplikace CITYA a ta pro ně najde nejlepší trasu. Nasednou do sdíleného hybridního minivanu jen pár kroků od domu a pak vystoupí v cíli nebo v místě přestupu, pokud pokračují dalším dopravním prostředkem.

Komunální odpad

Z důvodu změny zákona o odpadech a o místních poplatcích došlo ke změně vybírání poplatku za svoz a likvidaci odpadu. Každý občan, který v Říčanech vlastní nemovitost, musel během ledna podat „přiznání k poplatku“, tj. nahlásit, jak velkou popelnici bude chtít. Známky si lidé mohli vyzvedávat na pokladnách městského úřadu a v informačním centru (předem vyplnili online formulář). Přes všechna opatření se na začátku ledna tvořily fronty, pak se situace uklidnila.

V lednu nastala změna v harmonogramu svozu odpadu, kterou požadoval dodavatel služeb – společnost Marius Pedersen. Ne všichni občané se informace dozvěděli včas a popelnice tak nenachystali ke svozu ve změněném termínu. Díky operativnímu přístupu a dobré spolupráci mezi městem a společností Marius Pedersen se situace okamžitě řešila (i formou náhradních svozů). Od září mohli začít Říčanaštané třídit pohodlně u svého domu. Zájemci si mohli objednat zdarma nádoby na papír a plast. Toto efektivnější a snad i pohodlnější třídění pomůže Říčanům reagovat na nový zákon o odpadech, který nařizuje přísnější limity v třídění.

Nový zákon o odpadech obce motivuje k ještě efektivnějšímu třídění, a s tím souvisejí změny poplatků za skládkování komunálních odpadů. Pokud Říčany chtějí dosáhnout na slevu za skládkovné, musí produkovat méně směsného odpadu – v roce 2022 byl limit 190 kg

skládkovaného komunálního odpadu na obyvatele (přítom v roce 2020 Říčany vyprodukovaly 243 kg takového odpadu). Limity se budou stále snižovat a od roku 2030 se skládkování nevytříděného komunálního odpadu zcela zastaví. Pokud obce budou produkovat více odpadu, než které je zákonem definováno, budou mít „skládkovné“ dražší. Stejně tak budou pokutovány, pokud nesplní zákonem dané recyklační cíle.

(Podle tiskových zpráv města.)

Záchranné složky: hasiči a policie

Složky Integrovaného záchranného systému se představily 21. června na Masarykově náměstí na akci Den záchranářů. Akce byla určena dětem základních a mateřských škol i široké veřejnosti. Součástí programu byly prohlídky činnosti u stanovišť jednotlivých složek, ale také akční ukázky. Účastníci mohli například vidět zásah proti nebezpečnému pachateli, zadržení osoby za použití donucovacích prostředků, poskytnutí první pomoci (tu si mohly děti samy vyzkoušet), záchranu osob. Děti a dospělí si mohli prohlédnout hasičskou a policejní výzbroj a techniku. Viděli zblízka stříhání vozidla po nehodě nebo praktickou ukázkou slánění osob z výškové plošiny. Došlo i na ukázky práce záchranářských psů. Zjistili, jak může vypadat sebeobrana, a to v rámci ukázky Armády ČR. Poučné byly ukázky Celní správy se zabavenými ukrytými pašovanými předměty. Přítomné přivítal a složkám IZS za jejich práci poděkoval říčanský starosta David Michalička. Akce se zúčastnilo okolo 1 300 dětí a 80 dospělých z řad účinkujících nebo pořadatelů. Hlavním pořadatelem byla Cesta integrace, o. p. s., za významné spolupráce města Říčany, Městské policie Říčany, Sboru dobrovolných hasičů Říčany, Hasičského záchranného sboru Říčany, Zdravotnické záchranné služby Středočeského kraje ze stanice Říčany, Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT, Policie ČR, Celní správy ČR, Českého červeného kříže, Armády ČR a organizace Wakenhat.

Městský úřad Říčany věnoval v roce 2022 Krajskému ředitelství Policie ČR drogový analyzátor, termovizi, dvě digitální kamery do auta a čtyři defibrilátory do auta v celkové hodnotě 500 000 Kč. Toto moderní vybavení bude sloužit v rámci projektu „Bezpečné město“ pro dovybavení policistů při prevenci trestné činnosti v regionu, zejména v nočních hodinách. Nákup byl pořízen z příjmů úsekového měření.

Životní prostředí

Ve dnech 7.–9. ledna proběhla **Ptačí hodinka**, čtvrtý ročník sčítání ptáků na krmítkách. Jde o dlouhodobý program občanské vědy České společnosti ornitologické, pomocí kterého chtějí ornitologové zjistit více o chování ptáků přezimujících v České republice. Může se do něj zapojit široká veřejnost. Nejčastějším návštěvníkem krmítek je v České republice i na Praze-východ podle tohoto průzkumu sýkora koňadra.

Město realizuje projekt Zadržování vody v krajině, v jehož rámci vznikají na území Říčan **nové tůně**. V roce 2022 byly dokončeny například tři tůně u cyklostezky směrem na Kolovraty (v blízkosti čističky odpadních vod). Součástí projektu je i nová mlatová cesta propojující cyklostezku od směru Na Vysoké ke Kolovratům a dřevěná lávka přes jednu z tůní. Okolí tůní bylo částečně upraveno a došlo k výsadbě nových keřů a stromů. Další tůně vznikly například v ulici Na Kopešín v lokalitě Ryba.

Na jaře **Říčané uklízeli své město**. Město zajistilo pytle na odpad a rukavice, které si lidé mohli vyzvednout na podatelně městského úřadu na Masarykově náměstí. Městský úřad pak zajistil svoz pytlů s odpady.

Říčanům pomohli také pražští školáci. Do výzvy Uklidme svět se 25. března zapojili žáci ze ZŠ a MŠ Praha 3, náměstí Jiřího z Lobkovic 22/121. Pro tuto příležitost vybrala organizátorka akce, paní učitelka Korešová se svými kolegy, okolí cyklostezky Do Prahy na kole. Žáci v dopoledních hodinách uklízeli lokalitu od cykloaltánu u čističky odpadních vod po cykloaltán Kolovratská a sesbírali 320 kg volně odloženého odpadu v přírodě.

Dne 26. března uklízela ve městě místní skupina ČSOP Ekocentrum Říčany. Brigádníci se sešli dopoledne u Mlýnského rybníka, kde pročistili tzv. džungli, přírodní mokřadní lokalitu a místo dětských her. Postupovali pak proti toku Říčanského potoka kolem jeho koryta a sbírali odpady z přilehlých míst jako je louka před katovnou, zastrčená místa a mokřad na Lázeňské louce, nakonec i z lesíka za zimním stadionem. Tam tříhodinový sběr ukončili. Mezi dobrovolníky byli dospělí, menší děti, ale i dospívající. Organizátor této akce, Martin Karáč z říčanského Ekocentra jim poděkoval v květnovém čísle městského věstníku: „*Jejich účast a nasazení nám dává naději, že péče o naši přírodu a krajinu neustane ani v budoucnu.*“

V termínu 2. dubna se uklízelo například v lokalitě nad nádražím.

Dne 8. dubna se druhý stupeň 1. ZŠ Říčany ve spolupráci s Ekocentrem Říčany zapojil do úklidu dalších částí Říčan: okolí Marvánu a Rozpakova, okolí cyklostezky směrem do Kolovrat, lokality blízko Pacovského rybníka a areálu vedle hal na Černokostelecké. Sbíráni odpadků probíhalo asi tři hodiny, žáci se svými učiteli se při tom potýkali s nečekaně chladným počasím.

Na Strašíně oslavili Den Země brigádou, při které občané uklízeli odpady v příkopech okolo silnic, vyčistili prostranství přilehlé k dětskému hřišti i odpady okolo hřbitova a kontejnerových stání. Zaplnili dva kontejnery, které zajistil městský úřad. Uklízet přišlo osmnáct dospělých a deset dětí. Na tuto snahu o zvelebování obce navázala další brigáda, při které brigádníci ve Strašíně po obvodu dětského hřiště sázeli stromky a keře, aby nahradili uhynulé rostliny. Celkem zasadili sto kusů různých stromků a keřů – od poměrně vzrostlých javorů po malé keříky svídy. Přišlo dvacet dospělých a pět dětí – všichni vyzbrojení rýči, krumpáči a lopatami.

Žáci dvou říčanských škol dostali na jaře možnost zapojit se do **obnovy Říčanského lesa**. Na místech, kde v předchozích letech proběhla těžba z důvodu kůrovcové kalamity, děti vysadily nové stromy. V lokalitě U kančí stezky, nedaleko lesní posilovny, se zapojilo na 48 žáků ze ZŠ Nerudova. Přispěli tak k osázení 4 hektarů lesa, kde bylo celkem vysázeno na 16 tisíc sazenic smrků. Práci usnadnilo strojové předvrtání děr. Děti sazenice umístily, zahrnuly zeminou a ušlapaly. Stejná akce proběhla s další školou v lokalitě nad Jurečkem. Třída 7.A ze ZŠ Bezručova zde osázela necelý půl hektar lesa. Akci pro školy zpestřenou o opékání buřtů zorganizovala správa městských lesů z odboru životního prostředí.

Oddělení technické správy města zajistilo náhradu za pokácené osiky **na sídlišti Kavčí skála**, které byly napadeny dřevokaznou houbou. Došlo k odstranění pařezů, k uklizení a urovnání terénu. Na jaře pracovníci vysadili **dvě lípy srdčité, olši a habr**. Také ošetřili odborným řezem dvě starší jabloně z původní výsadby. Celý prostor byl na závěr oset travním semenem.

Okrašlovací spolek Říčany vysadil v Pacově **novou lípu jako náhradu za strom**, který zničilo auto. O zalévání se starají děti ze školky a školy Nemo.

Litorální pásmo rybníku Marvánek bylo v rámci revitalizace tohoto rybníka osazeno mokřadními rostlinami. Hladina vody v litorálu se pohybuje od nuly až po jeden metr, a podle toho byl zvolen výběr rostlin. Na břehu rybníka se nyní vyskytuje například rákos obecný, orobinec úzkolistý, skřípíneček jezerní, zblochan vodní, šmel okoličnatý nebo také kosatec žlutý.

U 3. ZŠ U Říčanského lesa Říčany je nově **dešťový biotop**. Unikátní projekt, který má ukázat prospěšnost šetrného nakládání s dešťovou vodou, vznikl ve střední části atria školy. Místo betonové dlažby zde vyrostla zelená oáza, kterou zavlažuje voda svedená z okapů. Více v pasáži věnované školství.

Pokosení **Vojkovské louky** a sušení sena proběhlo na několik etap během července. Pokosenou trávu je třeba z louky každý rok odstranit, aby na louce kvetly orchideje a další rostliny a dařilo se tam i nadále motýlům nebo čmelákům. Usušeným senem pak členové Ekocentra Říčany a komunita vytvořená kolem něj krmí zvířata z Dvorku naproti říčanskému muzeu. Část sena si mohou odebrat také pro své domácí mazlíčky.

V lesích v okolí Říčan byly **opraveny další cesty**. Správa městských lesů z odboru životního prostředí upravila stezku vedoucí od lesní posilovny směrem k mostku přes Rokytku pod Černokosteleckou silnicí, kde se napojí na již hotový úsek. Povrch cesty byl zpevněn a vysypán jemným štěrkem. Lokální vlhkost byla odvedena, aby nedocházelo k podmáčení terénu. U mostku navazuje další opravená stezka – vedoucí směrem ke křižovatce na Vojkov až k asfaltové cestě na Klokočnou. Nejvíce úprav si vyžádal úsek hned za mostkem, kde se kolem Rokytky nachází podmáčený, bahnitý a těžce schůdný terén. Správa městských lesů opravila i cestu vedoucí z lokality Lada (v místě U kančí stezky). Terén vedoucí prudkým kopcem zničila voda.

Členové **Okrašlovacího spolku v Říčanech, z. s.**, pečují celoročně ve svém volném čase o několik alejí, pozemek Srnčí palouček, Lůmek s nedalekým parčíkem, studánku nad Olivovnou a dvě desítky laviček. Na podzim a na začátku zimy vysadili ovocné stromy do obnovené polní cesty mezi Březím a Strašínem v počtu 25 kusů, další ovocné stromy v Pacově v počtu 23 kusů, 16 ovocných stromů podél komunikací Pacov – Březí a Březí – Strašín a nakonec 15 kusů skalníků v Lůmku.

Školství, sociální oblast

Systém pro elektronické podávání přihlášek do městských **mateřských škol** byl otevřen 1. dubna. Samotný zápis se uskutečnil 2. května bez přítomnosti dětí. K září 2022 nastoupilo do říčanských mateřských škol celkem 281 dětí. Číslo je navýšeno o děti ze zavřené MŠ Srdíčko, která prochází rekonstrukcí. Děti z této školky se musely jakoby znovu zapsat do jakékoliv mateřské školy. V celkovém počtu jsou zahrnuty i děti z rodin uprchlíků z Ukrajiny. Celkem bylo do mateřských škol přijato bezmála 20 dětí ukrajinských uprchlíků.

Zápis do 1. ročníku základních škol v Říčanech proběhl 8. dubna. K září 2022 nastoupilo do prvních tříd základních škol celkem 219 žáků. V těchto počtech jsou zahrnuti i žáci – uprchlíci z Ukrajiny. Celkem bylo do říčanských základních škol přijato kolem 100 žáků z Ukrajiny.

V září se otevřela **nová Mateřská škola Větrník** v ulici Bílá. Veřejnost si mohla prostory moderní a nevšední stavby prohlédnout 30. srpna; 1. září do ní poprvé zamířily děti. Ve školním roce 2022/2023 to byly děti z MŠ Srdíčko v ulici Edvarda Beneše, která se rekonstruovala. Po roce by se měly vrátit zpátky, zatímco ve Větrníku vznikne stovka dalších míst pro děti z celých Říčan.

Činnost **Žákovského zastupitelstva (ŽZ)**, které se začalo scházet na podzim 2021, byla v roce 2022 rozmanitá a ovlivnily ji hlavní události roku. Na jaře žakovští zastupitelé velkou část ze svého rozpočtu věnovali na pomoc ukrajinským uprchlíkům. Pro žáky 2. stupně základních škol a odpovídající ročníky gymnázií připravili program na téma deprese a úzkosti. Přednáška o tom, jak vypadají, jak je řešit a kde hledat pomoc, vznikla díky spolupráci s terapeutickým centrem Modré dveře. Předcházela jí anonymní průzkum na říčanských školách; výsledek vypovídal o psychických problémech dětí, a především o neznalosti, jak tyto problémy řešit a jak si říci o pomoc.

Na začátku května navštívilo ŽZ společně s říčanskými sokoly partnerské město Borken v Německu, kde se zúčastnilo závodů na dračích lodích v 15. ročníku soutěže Dragonboats Cup. Na neděli 15. května přichystalo ŽZ akci pro celou rodinu, pochod Za pohádkou do přírody. Start byl u skautské klubovny blízko Marváňku. S novým školním rokem 2022/2023 začalo Žákovské zastupitelstvo pracovat v novém složení.

Dne 22. února dopoledne pořádala **ZUŠ Říčany** ve spolupráci s městem a KC Labuť soutěžní přehlídku pěveckých talentů říčanských škol **Pěvecké mládí**. Přehlídka se uskutečnila pod patronací místostarostky Hany Špačkové po ročním covidovém odmlčení. (V roce 2021 se restrikce týkaly i samotného zpěvu. Nekonalý se přehlídky a koncerty, ale nezpívalo se ani ve školách v rámci hudební výchovy.) V odborné porotě zasedli hudební pedagogové z místních škol, předsedkyní byla Jana Nováková z pěveckého oddělení ze ZUŠ U Půjčovny v Praze 4.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo žádost **ZUŠ Říčany** o navýšení kapacity ze 720 na 830 žáků. V souvislosti s tímto schválením bylo také možné otevřít v září nové místo poskytovaného vzdělávání v Mukařově. Otevřela se díky velkému zájmu mukařovských rodičů a vedení obce.

Ve druhém pololetí školního roku 2021/2022 se na Říčansku realizoval už počtvrté vzdělávací projekt Post Bellum **Příběhy našich sousedů**. Podpořily jej Říčany, Světice, Strančice, Kunice, Mnichovice a Mukařov. Žáci druhého stupně ze sedmi základních škol na Říčansku nejprve natáčeli vyprávění místních pamětníků a dohledávali dokumentární materiály k jejich příběhům. Ze shromážděných podkladů pak vytvořili vlastní dokumentární díla, která jsou umístěna na

www.pribehynasichsousedu.cz. V pátek 10. června odpoledne se v Geoparku Říčany konala závěrečná prezentace, na které žákovské týmy představily pamětnické příběhy veřejnosti. Předstoupily před publikum s dramatickými i veselejšími momenty, které ve vyprávěních objevily. Získaly zasloužený potlesk nejen za vystoupení, ale i za několikaměsíční pilnou práci. Odborná porota ve složení novinářka Soňa Jindrová, pedagog Vojtěch Vytiska a historik Radek Holodňák týmům poskytla zpětnou vazbu, jak se jim podařilo příběhy předat dál. V publiku byli pamětníci, zástupci zapojených měst a obcí, učitelé, rodiče, spolužáci a další hosté. Ti všichni vyslechli smutné epizody, ale i šťastné konce příběhů ze životů žen a mužů, kteří se narodili v letech 1927–1948. Žáci říčanských škol se ptali Jana Petříčka (1927), Petra Kubeše (1945) a Dalibora Andrého (1948). V nesoutěžním projektu dostaly všechny týmy odměnu. V hradní stodole byly k vidění a k poslechu žákovské práce. Výstavní panely, na kterých žáci pamětníky představili, pořídilo město Říčany. Do konce roku byly umístěny v prostorách Městského úřadu Říčany na Komenského náměstí.

Botanické centrum u 3. ZŠ U Říčanského lesa bylo dokončeno na podzim. Najdeme tu dešťový biotop, arboretum s venkovní učebnou a barevnou herní zahradu. Dešťový biotop, který vznikl v nevyužívaném atriu školy, má ukázat prospěšnost nakládání s dešťovou vodou. Stromy, keře a traviny tady zavlažuje dešťová voda svedená z okapů. Pohyb přes vodu je možný přes dřevěné lávky; nechybí tu místa k odpočinku i ke hře. Venkovní učebna je zapuštěným kruhovým prostorem, kde okružní opěrná zídka slouží jako lavice. Ve středu je strom, který poskytuje stín. Projekt město připravilo ve spolupráci se školou a s Muzeem Říčany. Podařilo se získat finanční podporu z Operačního programu Životní prostředí a MAS Říčansko.

MAP v ORP Říčany zorganizovala **Letní školu pro pedagogy**. Prázdninový dvoudenní vzdělávací program byl určen pro pedagogické pracovníky, ředitele mateřských a základních škol i pro studenty pedagogiky. Mezi tématy seminářů byla například tato: Třídní učitel jako lídr; Vyprávění příběhů ve vyučování; Čtenářská gramotnost, jak vést čtenářský klub a tipy na knihy. Letní škola proběhla ve dnech 17. a 18. srpna na zámku v Kostelci nad Černými lesy.

Protidrogový vlak „Revolution Train“ zastavil v Říčanech v pátek 9. září. Interaktivního programu se zúčastnili žáci 8. a 9. ročníků říčanských základních škol. Při procházení šesti vagonů vlaku zhlédli ve čtyřech kinosálech film natočený na motivy skutečné události. Děti tak byly vtaženy do postupně promítaného příběhu: ocitly se v bezprostřední blízkosti následků dopravní nehody způsobené řidičem pod vlivem alkoholu a omamných látek, ve výslechové policejní cele nebo ve squatu narkomanů. Žáci a jejich doprovázející učitelé se shodli, že šlo o jeden z nejpůsobivějších zážitků v oblasti protidrogové prevence. Do protidrogového vlaku měla v odpoledních hodinách přístup také veřejnost.

Dne 19. září 2022 se konalo slavnostní zahájení **partnerství ZUŠ Říčany a Národního divadla** ve Stavovském divadle.

Na základě úspěchů žáků smyčcového oddělení byli muzikanti ze ZUŠ Říčany vybráni Středočeským krajem k účasti na **mezinárodním projektu mladých hudebníků ze čtyř partnerských regionů**. Od 5. do 9. října se sešlo šest účastníků z regionů ze středních Čech, Opole (Polsko), Bourgogne-Franche-Comté (Francie) a asi patnáct hudebníků z Německa, nastudovali v Montabauru spolu s dirigentem Tobiasem Simonem Holbergovu suitu Edvarda Griega a předvedli tuto skladbu na dvou koncertech, jednom v Mohuči a jednom v Trevíru. Říčanskou ZUŠ v tomto projektu reprezentovali houslisté

Magdaléna Podlucká ze třídy paní učitelky Jitky Adamusové a Adéla Hobzíkova a Jakub Kudibal z houslové třídy paní učitelky Hany Kutmanové. Violoncellovou třídu reprezentovali Kateřina Soldátová a Lukáš Kohoutek ze třídy pana učitele Ondřeje Cibulky.

Péče o seniory

Senioři v Říčanech jsou aktivní skupinou obyvatel. Potkáte je na mnoha kulturních a společenských akcích, při pohybu ve městě a okolní přírodě – jsou totiž často aktivními členy místních organizací a spolků, zapojují se do dobrovolnictví a pomáhají tak druhým.

Seniorky a senioři se sdružují mj. kolem **Koloběhu**, příspěvkové organizaci města, která se věnuje dobročinnému obchodu na Masarykově náměstí 13/12, ale také kulturním aktivitám a osvětové činnosti. Na jaře 2022 dobrovolníci z Koloběhu významně pomáhali při sbírkách materiální pomoci pro Ukrajinu zasaženou válkou. V tomto roce začal Koloběh organizovat výlety po Čechách. Koloběh je kontaktním místem pro POSEZ (projekt Středočeského kraje – POMOC SENIORŮM a Zdravotně postiženým). V jeho rámci nabízí: informační servis o systému sociální a zdravotní péče v Říčanech a okolí; základní poradenství v sociální a zdravotnické oblasti; pomoc a asistenci při řešení praktických problémů (např. s elektronickou komunikací); možnost využít tiskárnu, skener a kopírku; připojení k internetu zdarma; možnost posezení a občerstvení v podobě kávy a vody zdarma. Koloběh také pořádá výlety, třeba v prosinci to byl výlet na romantický zámek Hrádek u Nechanic a do Třebechovic do muzea betlémů.

Město pořádá **pro seniory taneční odpoledne** v KC Labuť. V roce 2022 se uskutečnily v termínech 4. dubna, 3. října a 28. listopadu. Hudbu (například v listopadu seniory potěšil Pražský salonní orchestr) doplňuje i vystoupení dětí z místních škol a klubů a další program.

Od roku 2018 v Říčanech funguje služba **Senior taxi**: senioři mají pro pohyb po městě k dispozici dva vozy (pro cestu k lékaři, na poštu, do obchodu). Taxík zajíždí i do místních částí Voděrádky, Kuří, Jažlovice, Pacov a Strašín. Provozní doba je každý všední den od 7 do 15.30 hodin, jedna jízda stojí 15 Kč. Je možné se dopravit také do vybraných zdravotnických zařízení v Praze. Jedna cesta stojí 150 Kč. Cena zůstává stejná, i když si senior vezme doprovod nebo spolucestující. Službu mohou využívat občané starší pětadesáti let nebo držitelé ZTP a ZTP/P. Musejí se prokázat kartičkou, kterou je možné získat po předložení občanského průkazu na pokladně městského úřadu na Masarykově nebo Komenského náměstí. Podmínkou je trvalé bydliště v Říčanech, čestné prohlášení o pobytu u příbuzných nebo v domově pro seniory.

Seniorcentrum Říčany, Klub Senior pořádá během roku různé akce. Dne 22. dubna to byl výlet na zámek Zákupy a na Juliinu vyhlídku u Mimoně.

Klub českých turistů Říčany – Radošovice pořádá pro veřejnost včetně seniorů **pravidelné výlety**. Mnoho let je organizovala Libuše Rohošková (v Říčanech byly známé jako Nedělní pochody s Líbou), v tomto roce ji vystřídala Irena Kotková. Nedělní pochody s Irenou se konaly 20. 3. (Z Říčan po proudu Pitkovického potoka), 24. 4. (Čelákovice – Grado – Lysá nad Labem); 22. 5. Bohušovice nad Ohří – Terezín – Litoměřice; 26. 6. (Z Říčan přes farmu a Hastrmana do Mnichovic); 24. 7. (Škvorec – Babické rybníky – Mukařov); 21. 8. (Soběslav – hradiště Svákov); 11. 9. (Oparno – Lovoš – Lovosice); 23. 10.

(Votice – Kochnov – Olbramovice); 20. 11. (Kosova Hora – Sedlčany); 4. 12. (Čelákovice – Brandýs nad Labem – Stará Boleslav).

Tradici má také **bruslení pro seniory zdarma** na ledové ploše místního zimního stadionu. Centrum Na Fialce nabízí seniorům **zvýhodněné vstupy do bazénu** a **kurs anglické konverzace** za zvýhodněnou cenu.

Centrum Na Fialce nabízí od svého otevření v roce 2014 program celoživotního vzdělávání. Několik semestrů zhatil covid-19, na jaro 2022 připravilo centrum vycházkový cyklus Historické zahrady a parky – pět procházek po pražských zahradách. Druhou venkovní aktivitou byly turistické procházky po okolí Říčan. Další série přednášek univerzity třetího věku začala na podzim 2022, a to zážitky cestovatelů z celého světa od Madeiry po Amazonii, cyklus „Dějiny evropského umění a kultury“ a cyklus „Aktivní senior“.

Tělovýchova a sport

V roce 2022 slavila Česká obec sokolská 160 let od svého založení. **T. J. Sokol Říčany a Radošovice** výročí připomněla řadou akcí. Dne 5. března a 18. prosince se konala Říčanská laťka, závod ve skoku do výšky. Na jaře a na podzim pořádala místní sokolská jednota atletické závody. Dne 24. června se uskutečnila Noc sokoloven s neobvyklými sportovními a společenskými aktivitami v sokolovně a okolí. O dalších událostech se píše v přehledu událostí ve městě na začátku kroniky.

Za atletický oddíl shrnul sezonu 2022 David Beneš, popisuje nejprve největší individuální úspěchy: *„Olivia Greenová dokázala zvítězit v mezinárodním finále Čokoládové tretry, které se konalo v rámci prestižního mítinku Zlatá tretra. Svým časem dokázala v republikových tabulkách své kategorie utéct na trati 300 metrů o celé dvě vteřiny druhé nejrychlejší dívce. Jak velký úspěch toto byl? Ze Středočeského kraje se naposledy povedlo zvítězit na Čokoládové tretře Terezii Táborské z Nehvizd v roce 2016. Ta se letos podívala do finále MS do 17 let v běhu na 200 metrů. Dalším mezinárodním závodem bylo již tradiční European Kids Athletics Games. Přes 1 700 sportovců z 15 států. To je jeden z největších závodů pro kategorii žactva. Naše atletika z Brna přivezla dvě stříbrné medaile zásluhou Tomáše Bartáka (60 m a 800 m). Čtvrtá místa, jenom velmi těsně za medailí, pak brala Olivia Greenová (skok daleký), Lea Bradová (překážkový sprint na 100 m) a štafeta mix 4 x 300 metrů (Lea Bradová, Eliška Lacková, Štěpán Němec, Patrik Geist). Páté místo necelou vteřinu za medailí zapsala ještě Eliška Lacková (300 m).*

Úspěšní jsme byli rovněž na Mistrovství České republiky. Nejblíže medaili byl Vojtěch Šašek, který obsadil skvělé čtvrté místo v desetiboji dorostenců. Šestá místa pak obsadila Lea Bradová v halovém pětiboji starších zákyň a Karolína Lacková ve skoku dalekém dorostenek v hale. Na krajských přeborech naši atleti sesbírali celkem devět zlatých medailí, deset stříbrných medailí a dvanáct bronzových medailí. To je v nejnabitějším kraji v republice více než slušný počín. Naše družstva mladších a starších žáků se probjovala do finále A krajského přeboru družstev. Dorostenky pomohly družstvu Nehvizd k účasti na MČR družstev, semifinále ČR družstev pomohli vybojovat dorostenci družstvu Kolína. Juniorka Lucie Jonáková výrazně pomohla družstvu juniorek Kolína a pravidelně bodovala v ligových soutěžích dospělých.

V roce 2022 bylo přepsáno úctyhodných sto pět oddílových rekordů ve čtrnácti mládežnických kategoriích.“

(Zdroj: Sokolský občasník č. 1/2023)

Město Říčany připravilo pro milovníky běhu projekt **Říčanské běžecké trasy**. Zájemci si mohou vybrat ze tří okruhů – nejdelší červený měří 12,2 km, žlutý 5,58 km a zelený 5,56 km. Trasy vedou městem i okolní přírodou a jsou označeny barevnými kapkami. Značení bylo provedeno ekologickými barvami se souhlasem správy lesa. Informační tabule s mapou a s dalšími zajímavostmi najdou běžci na startech jednotlivých tras – na začátku lesa u Olivovny, na Jurečku na 50. rovnoběžce u posilovny a u sokolského hřiště. S nápadem přišel Zdeněk Vávra, který je také autorem informačních tabulí. Motivační texty o běhu připravil Tomáš Gnad. Autory běžeckých tras jsou říčanští běžci Miloš Smrčka a Luboš Hřaba. Zelená trasa kopíruje závod Lesní běh, v roce 2022 se běžel už 40. ročník. Nejdelší červená trasa začíná na Jurečku. Běžci pak směřují k tenisovým kurtům, kolem Rokytky, podběhnou Černokosteckou ulici, pokračují lesem k Říčanské hájovně. Oběhnou rybníky a od Mlýnského rybníka prokličkují městem přes Radošovice zpět na Jureček. Žlutý okruh začíná v lese u Olivovny a pokračuje směrem k venkovní posilovně, okolo kapličky U obrázku, pak k japonské zahradě. V lokalitě Ryba se trasa začíná stáčet zpět.

Události v České republice a ve světě, kultura a sport

Organizace spojených národů vyhlásila rok 2022 jako Mezinárodní rok základních věd pro udržitelný rozvoj, Mezinárodní rok rybolovu a akvakultury a Mezinárodní rok skla. Evropská unie tento rok vyhlásila Evropským rokem mládeže. Evropskými hlavními městy kultury se v roce 2022 staly litevský Kaunas, lucemburský Esch-sur-Alzette a srbský Novi Sad.

Leden

Dne 1. ledna se Francie na půl roku ujala předsednictví Evropské unie.

Pátého ledna vyhlásil prezident Kazachstánu Tokajev v zemi výjimečný stav z důvodů protestů proti zvýšení cen plynu a požádal Organizaci Smlouvy o kolektivní bezpečnosti o pomoc při potlačení protestů.

Třináctého ledna získala vláda Petra Fialy důvěru většiny poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Patnáctého ledna zasáhla vlna tsunami po explozi vulkánu Hunga Tonga – Hunga Ha'apai hlavní město Království Tonga v Oceánii, Nuku'alofa. Menší škody tsunami způsobila také v Japonsku, Spojených státech amerických a Chile.

Osmnáctého ledna zvolil Evropský parlament novou předsedkyni Robertu Metsolaovou.

Únor

Třetího února podepsali český premiér Petr Fiala spolu se svým polským protějškem Mateuszem Morawieckim dohodu o řešení vlivu těžební činnosti v Dole Turów.

Od 4. do 20. února se konaly XXIV. zimní olympijské hry v čínském Pekingu. Ester Ledecká zde obhájila zlatou medaili v paralelním obřím slalomu snowboardistek. Martina Sáblíková získala bronzovou medaili v rychlobruslařském závodě na 5000 metrů.

Dne 21. února Rusko uznalo svrchovanost Doněcké a Luhanské lidové republiky, dvou separatistických regionů na východní Ukrajině, a na tato území vzápětí vstoupila ruská armáda.

Dne 24. února zahájilo Rusko útok na Ukrajinu, vzápětí Ukrajina vyhlásila válečný stav.

Březen

Prvního března zablokoval ruský cenzurní orgán Roskomnadzor vysílání rozhlasové stanici Echo Moskvy, televizi Dožd' a pohrozil zablokováním ruské Wikipedie kvůli způsobu pokrytí války na Ukrajině.

Pátého března předala Česká filmová a televizní akademie na slavnostním ceremoniálu v pražském Rudolfinu ceny Český lev. Nejvíce nominací získaly filmy *Zátopek* a *Okupace*. Nejlepším celovečerním filmem se stal snímek *Zátopek* se zpracováním životního příběhu běžce Emila Zátopka. Režisér David Ondříček získal také sošku za nejlepší režii a Václav Neužil za nejlepší výkon v hlavní mužské roli. Českého lva za nejlepší výkon v hlavní ženské roli obdržela Pavla Gajdošíková (ve filmu *Chyby*).

Ve Vladislavském sále Pražského hradu proběhlo 7. března slavnostní předávání státních vyznamenání z let 2020 a 2021, které se nekonalo kvůli covidové situaci a onemocnění prezidenta.

Dne 16. března český premiér Petr Fiala, polský premiér Mateusz Morawiecki, polský vicepremiér Jaroslaw Kaczyński a slovinský premiér Janez Janša navštívili částečně obležený Kyjev.

Duben

Třetího dubna zvítězila v parlamentních volbách v Maďarsku strana Fidesz premiéra Viktora Orbána, který dosáhl čtvrtého vítězství v parlamentních volbách s ústavní většinou v řadě.

Dne 10. dubna byly na Nové scéně Národního divadla vyhlášeny ceny Magnesia Litera. Knihou roku 2022 se stala publikace Pavla Klusáka *Gott. Československý příběh*, která zvítězila i v kategorii publicistiky. Nejlepší prozaickou knihou se podle poroty stal román *Destrukce* od Stanislava Bilera. Nakladatelským činem bylo vyhlášeno vydání *Lipnické bible*. Debutem roku se stala kniha Terezy Dobiášové *Tajemství – Neskutečný příběh Anežky České*.

Čtrnáctého dubna se po výbuchu v Černém moři potopila vlajková loď ruské černomořské floty křižník *Moskva*. Ukrajina tvrdila, že loď zasáhla protilodními střelami Neptun.

Dne 24. dubna zvítězil Emmanuel Macron ve druhém kole francouzských prezidentských voleb.

Květen

Desátého května byla Česká republika Valným shromážděním OSN zvolena do Rady pro lidská práva, čímž nahradila Rusko, kterému bylo členství pozastaveno kvůli invazi na Ukrajinu.

Ve stejný den byla maďarskou prezidentkou jmenována Katalin Nováková, první žena v historii země.

Prezident Miloš Zeman jmenoval 11. května novým guvernérem České národní banky Aleše Michla.

Dne 12. května začal 77. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro, a to tradičně ve Smetanově síni Obecního domu dílem *Má vlast* Bedřicha Smetany. Tentokrát ji provedla West-Eastern Divan Orchestra s dirigentem Thomasem Guggeisem.

Od 10. do 14. května proběhla soutěž Eurovision Song Contest 2022 v italském Turíně, vítězem se stala ukrajinská skupina Kalush Orchestra s písní *Stefanija*.

Ve dnech 13. až 29. května se konalo Mistrovství světa v ledním hokeji v Helsinkách a Tampere. Česká hokejová reprezentace získala po deseti letech na světovém hokejovém šampionátu medaili, a to bronz po výhře nad USA. Vítězem šampionátu se stalo domácí Finsko, stříbro si odvezl kanadský tým.

Červen

Čtrnáctého června vznikla dánsko-kanadská státní hranice na Hansově ostrově.

Dne 27. června došlo v Bohumíně ke kolizi jednotky 680.006 na spoji SC 516 s posunovým dílem, tvořeným lokomotivou řady 742, dopravce ČD Cargo. Strojvůdce Pendolina, který pravděpodobně nerespektoval návěst zakazující jízdu a vjel do postavené posunové cesty, při kolizi zahynul, čtyři zaměstnanci ČD Cargo byli zraněni.

Téhož dne bylo nejméně 20 lidí zabito při raketovém útoku na nákupní centrum v ukrajinském městě Kremenčuk.

Devětadvacátého června jmenoval prezident Miloš Zeman nového ministra školství Vladimíra Balaše. Ve funkci nahradil Petra Gazdíka, který rezignoval kvůli vazbám na podnikatele Michala Redla obviněného z korupce.

Červenec a srpen

První červencový den se Česká republika ujala předsednictví Evropské unie. Novým guvernérem České národní banky se toho dne stal ekonom Aleš Michl.

Od 1. do 9. července se konal 56. ročník Mezinárodního festivalu Karlovy Vary. Velkou Cenu Křišťálový glóbus získal kanadsko-iránský snímek *Nadějně léto*. Úspěšný byl také film *Slovo*, který vznikl ve spolupráci České a Slovenské republiky a Polska: herec Martin Finger obdržel cenu za nejlepší mužský herecký výkon a Beata Parkanová cenu za režii. Cenu prezidenta MFF Karlovy Vary určenou pro výrazné osobnosti české kinematografie převzal herec, dramatik, scenárista a režisér Boleslav Polívka.

Srílanský prezident Gotabaja Radžapaksa uprchl 13. července kvůli masovým protestům ze země. Premiér Mahinda Radžapaksa vyhlásil výjimečný stav a zákaz vycházení v okolí hlavního města.

Dne 24. července vypukl v Českém Švýcarsku rozsáhlý lesní požár. Zápach kouře z požáru se rozšířil přes půl republiky. Požár se podařilo zastavit až 12. srpna.

Dne 25. července se Draupadí Murmúová, navržená vládní Indickou lidovou stranou, stala novou indickou prezidentkou.

Americký streamovací gigant Netflix oslavil 29. srpna čtvrtstoletí od svého založení.

Cena plynu na burze prudce vzrostla. Kvůli přerušení dodávek v plynovodu Nord Stream 1 ze dne na den vyskočily ceny o více než 20 procent. Energetické firmy zákazníkům, kterým končila fixace, zasílaly nové ceníky a rozpisy záloh. Vláda schválila tzv. úsporný tarif, kterým chce stát pomoci lidem se zvyšujícími se cenami energií.

Září

Na začátku září dosáhla míra inflace v Česku úrovně 17,2 %.

Dne 14. září ukrajinská armáda osvobodila většinu Charkovské oblasti při Východoukrajinské ofenzívě.

Dne 21. září vyhlásil ruský prezident Vladimir Putin částečnou mobilizaci.

Švýcarský tenista Roger Federer ukončil 23. září profesionální kariéru.

Ve dnech 23. a 24. září proběhly volby do zastupitelstev obcí v Česku a první kolo voleb do Senátu Parlamentu České republiky. (Druhé kolo se konalo 30. září a 1. října.)

Třicátého září Rusko v rozporu s mezinárodním právem anektovalo čtyři ukrajinské oblasti.

Říjen

Dne 8. října v historické budově Národního divadla vyhlásila Herecká asociace Ceny Thálie. Pro 29. ročník bylo určeno hodnocené období v rozmezí od 1. července 2020 do 30. června 2022, a to z důvodu pandemie covidu-19, kvůli které byla uzavřena divadla po většinu sezony 2020–2021. Za celoživotní mistrovství v oboru činohra byli oceněni František Němec a Veronika Forejtová, v oboru alternativní divadlo Boleslav Polívka, v oboru balet, tanec a pohybové divadlo Libuše Králová, v oboru muzikál Galla Macků a za operu Libuše Márová.

Osmého října byl v důsledku výbuchu nastražené bomby poničen Krymský most, spojnice Ruska přes Kerčský průliv s poloostrovem Krymem.

Devátého října proběhl 132. ročník Velké pardubické se Slavia pojišťovnou.

Ve stejný den se uskutečnila prezidentská volba v Rakousku. Ve funkci bude pokračovat Van der Bellen.

Dne 12. října po střelbě u bratislavské kavárny pro LGBT+ klientelu zemřeli dva lidé.

Z území Evropy, severní Afriky a západní Asie bylo 25. října pozorovatelné částečné zatmění Slunce.

Listopad

Od 6. do 20. listopadu proběhla Konference OSN o změně klimatu 2022 známá jako COP27 v egyptském Šarm aš-Šajchu. Účastnilo se jí více než 90 hlav států a zástupců 195 zemí.

Osmého listopadu se konaly parlamentní volby ve Spojených státech amerických. Demokratická strana uhájila dosavadní většinu v Senátu.

Dne 11. listopadu ukrajinská armáda osvobodila Cherson.

Dne 15. listopadu počet obyvatel Země dosáhl 8 miliard.

Ve stejný den, 15. listopadu, výbuch ukrajinské protistřely, která dopadla na území Polska, usmrtil ve vesnici Przewodów dva Poláky.

Ve dnech 15.–16. listopadu se v Indonésii konal summit G20, skupiny největších ekonomik světa.

Kosmická loď Orion odstartovala 16. listopadu na misi Artemis I, zahrnující zkušební nepilotovaný let k Měsíci.

Prosinec

Státní volební komise vylosovala 14. prosince pořadová volební čísla kandidátů, kteří se v lednových volbách budou ucházet o úřad prezidenta České republiky: 1. Pavel Fischer, 2. Jaroslav Bašta, 3. Josef Středula, 4. Petr Pavel, 5. Tomáš Zima, 6. Danuše Nerudová, 7. Andrej Babiš, 8. Karel Diviš, 9. Marek Hilšer.

Osmnáctého prosince vyvrcholilo netradičně zimní Mistrovství světa ve fotbale v Kataru, které začalo 20. listopadu. V dramatickém finále porazila Argentina Francii, argentinský kapitán Lionel Messi dovedl argentinské fotbalisty ke třetímu vítězství na mistrovství světa v historii (po letech 1978 a 1986).

(Převzato z Wikipedie, otevřené encyklopedie, upraveno, doplněno.)

Odešli v roce 2022

- 5. ledna – Enrico Berti, italský filozof
- 8. ledna – Stanislav Rudolf, spisovatel, scenárista, redaktor a pedagog
- 9. ledna – Dušan Klein, režisér a scenárista
- 16. ledna – Hana Horká, zpěvačka
- 22. ledna – Eduard Marek, skaut a politický vězeň
- 31. ledna – Radko Pytlík, literární historik, spisovatel, editor
- 2. února – Monica Vittiová, italská herečka
- 3. února – Ludmila Vaňková, prozaička a autorka románů zejména s historickou tematikou
- 7. února – Ivan Hudec, slovenský politik, spisovatel a dramatik
- 8. února – Luc Montagnier, francouzský virolog, nositel Nobelovy ceny
- 17. února – František Lobkowicz, šlechtic a první biskup ostravsko-opavské diecéze
- 1. března – Jevhen Malyšev, ukrajinský biatlonista, obránce Charkova
- 10. března – Alena Šrámková, architektka; Eva Zaoralová, filmová publicistka a kritička, vysokoškolská učitelka
- 12. března – Jaroslav Wykrent, hudební skladatel, textař a hudebník
- 23. března – Madeleine Albrightová, americká ministryně zahraničí
- 15. dubna – Vlasta Pospíšilová, scenáristka, animátorka a režisérka
- 19. dubna – Kane Tanakaová, Japonka, druhý nejstarší žijící člověk v historii lidstva, narozená 2. ledna 1903
- 20. dubna – Antonín Kachlík, režisér a filmový pedagog
- 2. května – Radim Uzel, sexuolog a pedagog
- 3. května – Meda Mládková, historička umění, sběratelka a mecenáška
- 11. května – Vlastislav Toman, novinář, spisovatel dobrodružných knih a scenárista komiksů

16. května – Josef Abrhám, herec
17. května – Vangelis, řecký instrumentalista a hudební skladatel
11. června – Stanislav Fišer, herec
12. června – Věslav Michalík, politik a fyzik
18. června – Zdeněk Velíšek, novinář
22. června – Ján Zákopčaník, moderátor a meteorolog
29. června – Blanka Kulínská, sbormistryně a pedagožka
8. července – Libor Krejcar, sochař
14. července – Ivana Trumpová, modelka, lyžařka a podnikatelka
21. července – Milan Dvořák, fotbalista
25. července – David Trimble, britský politik, nositel Nobelovy ceny
5. srpna – Felix Kolmer, vědec, profesor v oboru akustiky, skaut, přeživší holokaustu
8. srpna – Olivia Newton-Johnová, australská herečka
26. srpna – Hana Zagorová, zpěvačka, textařka a herečka
30. srpna – Michail Gorbačov, generální tajemník ÚV KSSS v letech 1985–1991 a jediný prezident SSSR
2. září – Vladimír Medek, ekonom a překladatel
8. září – Alžběta II., nejdéle panující královna Spojeného království a 14 dalších zemí Commonwealthu
13. září – Jean-Luc Godard, francouzsko-švýcarský režisér a scenárista
11. října – Jaroslav Čejka, herec a tanečník
15. října – Valentina Thielová, herečka
16. října – Josef Somr, herec
20. října – Jiří Markovič, policista, spisovatel a šéf 1. oddělení

- 22. října – Otmar Brancuzský, herec a dabér
- 23. října – Libor Pešek, dirigent
- 25. října – Zuzana Burianová, herečka a zpěvačka
- 31. října – Michal Ambrož, zpěvák a kytarista
- 8. listopadu – Marie Poledňáková, režisérka
- 14. listopadu – Pavel Vaculík, hudební skladatel
- 15. listopadu – Jaromír Jágr starší, hokejista a sportovní funkcionář, otec hokejisty Jaromíra Jágra
- 28. listopadu – Zdeněk Hrabica, spisovatel literatury faktu, publicista a novinář
- 10. prosince – Soňa Valentová, slovenská herečka
- 18. prosince – Ladislav Trojan, herec
- 29. prosince – Pelé, brazilský fotbalista; Vivienne Westwoodová, britská módní návrhářka
- 31. prosince – Benedikt XVI., emeritní papež

(Převzato z Wikipedie, otevřené encyklopedie, upraveno.)

Fotografie přiložené ke kronice pořídil převážně městský fotograf Rudolf Flachs. Dále události a místa v Říčanech fotografovali Eva Sosnovcová, Martin Flachs a kronikářka Renata Skalošová. Snímky pocházejí také z archivu města Říčany, z archivu Žákovského zastupitelstva města Říčany, z archivu Muzea Říčany a z archivu Ekocentra Říčany.